

XIII EVF. * SZAM 152
Cluj—Kolozsvár, 1930
július 17 Csütörtök
5690 ÉV - TAMUZ 21

TAXA
PLATITE in r.
No. 244.716/92.

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassal-
utea) 10. szám. Telefon: 9-77.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 „
Negyedévre 320 „
Egy hónapra 110 „

KÜLFÖLDI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem).
Egy évre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel.

KELET

ZSIDÓ POLITIKAINAPILAP

Către opinia publică a țării! Az ország közvéleményéhez!

Manifestul Uniunii Naționale Evreesti din Ardeal

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kiáltványa

Fața de consecințe vinovatei agitațiuni antisemite ce bântue nestăvilită în întreaga țară, Uniunea Națională Evrească din Ardeal, protestează înaintea forului opiniei publice democratice din România. În fața opiniei publice, care, a văzut evreimea luptând pentru triumful democrației totdeauna în rândurile cele dintâi.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség az országszerte féktelenül tomboló bünyös antiszemita agitáció egyre súlyosabb következményeinek láttára az ország demokratikus véleményéhez emeli fel tiltakozó szavát! Ahhoz a közvéleményhez, amely a demokrácia diadalra juttatásának harcában mindig a legelső vonalban találta a zsidóságot.

Dela crearea României Mari, evreimea din Ardeal a luptat pentru democrație, umăr la umăr cu partidul național, apoi cu partidul național-tărănesc, fiind convinsă, că numai biruința democrației poate aduce cu sine fericirea tuturor popoarelor țării și să creeze posibilitățile lor de dezvoltare. Această luptă a însemnat pentru evreime, încercări din cele mai grele, fiind ea expusă sistemelor arbitrare ale partidelor potrivnice democratizării țării. Ani de-arândul, am rezistat și am continuat lupta, având deplina convingere, că ajungerea la putere a partidului democrației, va însemna intronarea unui regim al legalității, dreptății și egalității pentru toți fiii țării.

Erdély zsidósága Nagyrománia megalakulása óta együtt vivta meg a demokrácia harcát előbb a nemzeti párttal, majd később a nemzeti parasztpárttal, mert az volt a meggyőződése, hogy csak a demokrácia győzelme hozhatja meg az ország minden népének boldogulását és teremtheti meg fejlődésének lehetőségeit. Kemény és súlyos megpróbáltatásokat jelentett ez a harc a zsidóság számára, amelyet különösen sújtottak a demokratikus célkitűzésekkel szemben álló pártok erőszakos módszerei. Esztendőkön keresztül rendületlenül állottuk a harcot, mert biztunk abban, hogy a demokrácia pártjának az uralomra jutása meghozza az országnak az egyenlőség, törvényesség és igazságosság uralmát.

Acesta a fost programul de guvernământ a partidului național-tărănesc, propovăduit în opoziție și inseris în programul lui de guvernământ, în care noi am avut toată încrederea, așteptând cu nerăbdare să fie realizat. În această privință însă și, spre regretul sincer al oricărui democrat, guvernarea național-tărănistă ne-a adus o gravă deziluzie. Parlamentarii noștri, cât și acțiunea extraparlamentară a evreimei a tins să îndeplinească guvernul să și realizeze programul ce și l'a impus și, să și îndeplinească îndatoririle ce și le-a luat.

Ez volt a nemzeti-parasztpárt ellenzéken hirdetett és kormányzasi programjába is felvett fogadalma, amelyben biztunk mindnyájan, türelmetlenül várva annak megvalósítását. Minden igaz demokrata őszinte sajnálatára a nemzeti-parasztpárti kormányzás e tekintetben keserű csalódást hozott. Ugy parlamenti képviselőnk tevékenysége, mint a zsidóság parlamenten kívüli akciója oda irányult, hogy a kormányt vállalt programjának megvalósítására és kötelezettségének teljesítésére bírja.

Dar, șirul năsfârșit al suferințelor evreesti nu s'a terminat. Promisiunile guvernului au rămas neimplinite. Desordinele antisemite în diferitele părți ale țării, n'au mai contenit. Evenimentele din Vama, Câmpulung, Bălți, Bălăceana, Costana, Borsă, Chișinău, etc. sunt fazele noi ale teroarei antisemite ce și făcea mendele și care primejdia siguranța personală și materială a evreimei lipsită de apărare. În cele mai diferite sate și orașe ale țării agitatorii antisemite și masele asmutate de ei, au insultat și brutalizat pe evrei, le-au devastat prăvăliile, le-au aprins casele, în fața autorităților, băgând groaza în populația evreiască prin amenințări și teroare.

Amde a zsidó szenvedések végláthatatlan sora nem szűnt meg; a kormány ígéretei beváltatlanok maradtak. Hónapok óta az ország legkülönbözőbb pontjain egymást érik a legsúlyosabb antiszemita zavargások. Targu Frumos, Vama, Putna, Câmpulung, Suceava, Bălți, Bălăceana, Kisenev, Costana és Borsă egy-egy újabb fájdalmas állomását jelzi annak a féktelenül tobzó antiszemita terrornak, amely a védtelenül kiszolgáltatott zsidó lakosság személyi és vagyónbiztonságát veszélyezteti. Az antiszemita agitátorok és az általuk megfélembreztett tömegek az ország legkülönbözőbb falvaiban és városaiban a hatóságok szemelátára tettelegesen inzultálják a zsidókat, üzleteket rombolnak le, házakat gyujtanak fel és súlyos fenyegetésekkel tartják állandó rémületben a zsidó lakosságot.

Deputații și presa noastră n'au încetat nici pentru un moment să atragă atenția guvernului asupra gravelor consecințe ale agitațiunilor antisemite și asupra datoriei ce-o are de a lua măsurile legale. Constatăm cu durere, că în ciuda acestor intervențiuni nu am înregistrat o singură dispozițiune serioasă din partea guvernului ca să stăvilească acțiunea antisemite. De luni de zile pretindem guvernului să pună capăt acestor agitațiuni, care, cu încetul otrăvesc întreaga țară. Insa, la intervențiunile noastre, n'am primit alt răspuns, decât vagi promisiuni. Agitațiunile au urmat mai departe fără a fi tulburate, ba au luat proporții și mai mari. Guvernul a tolerat, ca nemulțumirea, creată de eriza economică să fie transformată de agitatori fără constiință, în îndemnuri la ură împotriva evreimei, otrăvind sufletul credul și dornic de timpuriu mai bune, al poporului român. Acțiunea aceasta inconștientă și lipsită de scrupule, a culminat, în mod firesc, în dezordini tot mai grave. Și, în timp, ce nu s'a înregistrat o singură dispozițiune guvernamentală pentru înfrânarea acestor agitațiuni criminale, gravele dezordini ce au urmat după aceste dezlănțuirii de patimi, au rămas deasemenea nepedepsite. Guvernul n'a luat nici măcar jumătăți de măsură, pentru restabilirea ordinii. Sancțiunile ce ar fi trebuit luate față de autorii atrocităților antisemite, au rămas absente. Fierste, aceștia au prins curaj și au continuat să propovăduiască tot mai nestăvilit ura împotriva populației evreesti.

Egy pillanatig sem szüntünk meg sajtónk és parlamenti képviselőnk után a kormányt az antiszemita agitáció előrelátható súlyos következményeire figyelmeztetni és törvényes kötelességének teljesítésére bírni. Fajdalommal állapítjuk meg, hogy mindezek ellenére egyetlen komoly hatósági intézkedés sem történt az antiszemita akciókkal szemben. Hónapok óta követeljük a kormánytól, hogy vessen véget az antiszemita agitációnak, amely lassanként megfertőzi az egész országot: általános ígéreteken kívül semmi választ felszólalásunkra nem kaptunk. Az agitáció zavartalanul tovább folyt, sőt mind nagyobb méreteket öltött. A kormány türe, hogy a gazdasági krízis teremtette elégedetlenséget lelkiismeretlen agitátorok a zsidóság ellen ellenséges hangulat keltésére használnák ki, megfertőzve a becsületlen román nép hiszékeny és jobb jövő után áhító lelkiét. A felelőtlen eszközökben nem válogató kutmérgezésnek természetes következménye volt a zavargások kirobbanása.

Vedem cu adăncă îngrijorare că mișcarea antisemite, primejduește din ce în ce tot mai mult viața și averea evreimei, constituind batjocorie și demnități omenesti și cetățenești a evreilor, sub povaza autorităților, ceea ce în ultima analiză este în detrimentul nu numai a populației evreesti, ci primejduește și ordinea socială a țării întregi.

De amint egyetlen komoly lépés nem történt a kormány részéről a bünyös agitáció megfékezésére, úgy az agitációt követő súlyos rendbontások is megtörténtek maradtak. Az antiszemita atrocitások elkövetőivel szemben következetesen elmaradnak a szankciók és az ezen felbátorodott antiszemita agitátorok egyre féktelenebbül izgatják a néptömegeket a zsidó lakosság ellen.

Evreimea din Ardeal protestează cu ultima energie împotriva acestui sistem, care prin pasivitatea-i condamabilă, tolerează agitațiile anti-evreesti și nu înlătură cu mijloacele legale, ce-i stau la dispoziție, urmările acestor agitațiuni. În ora a douăsprezecea, pretindem guvernului să și realizeze programul de guvernământ, să asigure fără întârziere un regim al egalității, dreptății și legalității, restabilind ordinea socială.

Mély megdöbbenéssel látjuk, hogy az antiszemita mozgalom, amely egyre jobban veszélyezteti a zsidóság élet- és vagyónbiztonságát, amely megcsufolja a zsidóság emberi és polgári méltóságát, a hatóságok tekintélyét is mélyen alássa, ami végeredményben nemcsak a zsidó lakosság biztonságát, de az ország társadalmi rendjét és békéjét is veszélyezteti.

În aceste momente grele, ne adresăm cu toată încrederea, opiniei publice democratice românești, care, desigur, nu se identifică cu barbaria mișcării antisemite și suntem convinși, că fiecare român cu sentimente democratice, va protesta cu energie împotriva atrocităților ce compromit în modul cel mai grav, bunul renume al țării.

Erdély zsidósága a legerélyesebben emeli fel tiltakozó szavát e rendszer ellen, amely elítélendő passzivitással tűri a zsidóság elleni izgatást és nem hárítja el a rendelkezésére álló törvényes eszközökkel annak következményeit. A tizenkettedik órában követeljük a kormánytól programjának megvalósítását, az egyenlőség, a törvényesség és az igazságosság uralmának maradéknélküli biztosítását és a rend azonnali helyreállítását.

În același timp, ne adresăm popoarelor minoritare din țară, cu sentimentul ce izvoarește din soartea comună ce ni s'a hărăzit. Credem, că ele nu vor lăsa izolată evreimea în această luptă grea pe care este silită să o continue, pentru asigurarea drepturilor sale omenesti.

Bizalommal fordulunk a súlyos órában a demokratikus román közvéleményhez, amely bizonytalán nem azonosítja magát az antiszemita mozgalmak minden civilizációt megcsufoló barbarizmusával és hisszük, hogy minden demokratikus érzésű román fel fogja emelni erélyes tiltakozó szavát az egész országot súlyosan kompromittáló atrocitások ellen.

Poporul evreesc stă pe baza principiilor de dreptate și legalitate. Guvernul are datoria să o apare în drepturile sale cetățenești și omenesti. Dacă nu și va îndeplini această datorie, va ajunge pe un povârniș fatal, care poate aduce nenorocire asupra țării întregi.

Ugyanakkor a sorsközösségből folyó együttérzéssel fordulunk a velünk itt együttélő kisebbségi népekhez, amelyek bizonyára nem fogják magára hagyni a zsidóságot ebben a nehéz küzdelemben, amelyet emberi jogaiért folytatni kénytelen.

Cluj, la 15 Iulie 1930.
COMITETUL EXECUTIV AL UNIUNII NAȚIONALE EVREESTI
Dr. Iosif Fischer, președinte.
E. Diamant, secretar general.

A zsidó nép a törvényesség és a jog alapján áll. A kormánynak kötelessége a zsidóságot polgári és emberi jogaiban megvédeni. Ha nem teljesíti e kötelességet, olyan végzetes lejtőre jut, amely szerencsétlenségbe sodorhatja az egész országot és amelyért az ország közvéleménye joggal fogja a kötelességet elmulasztó jelenlegi kormányzatot felelőssé tenni.

Kolozsvár, 1930 július 15.
AZ ERDELYI ZSIDÓ NEMZETI SZÖVETSÉG KISINTÉZŐBIZOTTSÁGA
Dr. Fischer József elnök.
Diamant Elemér főtítká.

Európai egyensúly felé

Irta: Ligeti Sándor

A közép- és nyugateurópai sajtó elevenen visszhangozza azokat a szírhangokat, amelyeket újabban a francia külügyminisztérium hallat az európai egyensúlyról és az európai egyensúly felől s amelyek főleg Németország címére vannak adressálva. Franciaország biztonszágot keres, különösen Olaszországgal szemben és ezt a biztonszágot egész természetesen csak Németország barátságában találhatja meg. Ameddig az európai helyzet, az új megváltó recipe, a Briand-féle unió gondolata szerint kialakulhat — és bizony erre még sok idő kell, — addig a francia diplomácia, ugyancsak a sokoldalú Brianddal az élén, a gyakorlatban a westfáliai béke óta használatos régi módszerrel dolgozik s szövetezésekkel és újabb hatalmi csoportok létrehozásával akarja újra megteremteni a mostanában labilissá vált európai egyensúlyt, melynek hiánya súlyosan veszélyezteteti Franciaország érdekeit is. A Németország felé való barátkozás most, a rajnai kiűrités után, különösen aktuális és szükségszerű. Olaszország minden erejét megfeszíti, hogy barátokat szerezzen s Grandi külügyminiszter utjait idegességgel és féltékenységgel figyelte a francia és a francia-barát sajtó. A két rivális állam érzi, hogy a német politika magatartása lesz döntő abban, hogy az új európai egyensúlyt kereső államok milyen hatalmi csoportokban helyezkednek el.

A világháború előtt ez az egyensúlyi csoportosulás ugyancsak sok tekintetben Németországtól függött. A hármasszövetség léte idézte elő a francia-orosz, majd az antant szövetezést és hiába igyekezett a versaillesi szerződés Németországot guzba kötni és leszorítani hatalmi polcáról, Közép-Európának ez a vezetőállama újra erőre kapott s Nagy-Britannia mögött ismét vezetőhelyen áll, a világkereskedelemben szerepet játszó, európai államok között.

Bizonyos, hogy a francia és orosz diplomaták részére meg van a kellő atmoszféra ahhoz, hogy barátkozási versenyfutást rendezzenek a német hajlandóságokért. Mikor olyan hírek érkeznek minduntalan, hogy az olasz-francia határvidéken valóságos mozgás folyik, hogy még erősítik a határőrségeket; mikor mindenféle jelből megállapítják, hogy a két ország viszonya állandóan súlyosbodik és végül mikor a francia kamara újabb és újabb póthitelt szavaz meg katonai célokra: akkor nem jelentéktelen előnyöket jelent egy olyan fontos pozíciójú hatalomnak, mint Németországnak a barátsága.

Az olasz-francia ellentét nem mai keletű. Fél-századdal ezelőtt a tuniszi kérdés okozott Olaszországnak mélyen fájó és felejthetetlen sebeket. Mert reményteljes pozícióját a Földközi tenger mellett akkor alaposan meggyöngyöztette az energikus francia politika. Amíg Olaszország a tuniszi Beyt igyekezett megnyerni, hogy bizonyos előjogokat biztosítson a maga részére, a francia légiók egyszerűen megszállták, birtokbavették Tuniszt és befejezett helyzetet teremtettek. A most, július 14-ikén tartott francia nemzeti ünnepnek, a párizsi lapok szerint, különös jelentőséget és fényt adott a tuniszi Bey és a tuniszi előkelőségek jelenléte s az ünnepség tüntetően fényesebb volt, mint máskor. Közeledik a francia protektorátus ötvenedik évfordulója, amelyen a megrendezendő ünnepségek újabb igazolásai lesznek annak a politikai fontosságának, melyet Franciaország Tunisz birtokának tulajdonít.

A világháború utáni békekötés újabb nagy csalódást hozott Olaszország részére. Nem kapta meg sem Dalmáciát, sem a várt gyarmati kárpótlást s Mussolini, aki az olasz terjeszkedési vágyak minden alkalommal kifejezést ad, hiába mondta el 1926-ban nagy beszédét a „mare nostrum”-ról, a „mi tengerünk”-ről. Erre a beszédre a francia tengerészeti miniszter, Leygues élesen vágott vissza a párizsi szenátusban: „A Földközi tenger elég nagy kettőnknek.

A tenger szabad kell hogy legyen, senki sem mondhatja: az a tenger az enyém”.

De ezeket az ellentéteket még mélyebbről is vizsgálhatjuk, mint a politika szintjéről. Olaszországban sok az ember s kevés az ipari nyersanyag. Nincs szene, nincs vas s az egész északafrikai partvonalon Olaszországnak jutott a legterméketlenebb rész, Tripolisz. Az Appenini félsziget sűrű lakosságának a fasizmus sem tud elég munkaalkalmat juttatni. Franciaország helyzete ezekből a szempontokból teljesen ellentétes. A nagy francia ipart egy szinte stagnáló népesség tartja fenn, nyersanyagokkal teljesen el van látva, amelyekhez gyors és szerezéseszerű gyarmatpolitika juttatta. Ezt a nagy ellentétet látja Olaszország s úgy látja, hogy az ő hátrányára és megkárosítására érte el Franciaország mai pozícióját. És ezen a helyzeten akar változtatni az expanzív és támadó jellegű olasz külpolitika. Ez az ellentét volt oka jórészt a legutóbbi londoni tengeri leszerelési konferencia eredménytelenségének is és ezért igyekeznek a két állam diplomatái olyan európai hatalmi csoportokat alakítani, amelyek egymást ellensúlyozzák s a békét, úgy ahogy, fenntartják.

Ez a régi s különösen a metternichi és bismarcki időkben bevált recipéje

Az amerikai szenátus parlamenti bizottságot küldött ki az Unió területén folytatott kommunista propaganda vizsgálatára

Az amerikai gyermekek többsége jól ismeri Marx műveit

Washington, július 16. A szenátus parlamenti bizottságot küldött ki az Egyesült-Államok területén folytatott kommunista propaganda vizsgálatára. A bizottság megkezdte munkáját. A lapok jelentései szerint a bizottságot testületek és magánosok támogatják adataikkal, hogy a propagandáról igazi képet nyerhessenek. Megbízható bizonyítékok merültek fel abban az irányban, hogy a propagandát Moszkvából irányítják, ahonnan nagyszámú pénzek érkeznek a kommunizmus terjesztői számára. Az iskolai testületek adatai is érdekesek. Eszerint 810 felülviz-

gált amerikai iskolából csak háromban akadtak olyan tanulók, akik vonakodtak az amerikai zászló előtti tisztelgéstől és 36 város iskoláiból összesen mintegy 2500 kommunista iskolásfiút találtak, akik sejtrendszerbe voltak megszervezve. Az iskolai testületek adataiból kitűnik az is, hogy a gyerekek többsége jól ismeri Marx művét, sőt többen közülük annyira otthonosak a kommunista tanokban, hogy társaik részére ők maguk készíthettek röpiratokat, amelyekben a kommunizmus eszméit a gyermekek számára érthetőkké akarják tenni.

Ötszáz parlamenti tag részvételével kezdődött meg Londonban az interparlamentáris Unió konferenciája

Lord Robert Cecil szerint a páneurópai terv végzetes lehet a világkére

Henderson hangoztatta, hogy meg kell szűnnie a népek bizalmatlanságának és féltékenységének

A jövő évben Bukarestben tartják meg az interparlamentáris Unió konferenciáját

London, július 16. A nemzetközi interparlamentáris unió konferenciája ma délelőtt nyílt meg a lordok háza királyi csarnokában. A megnyitó ünnep külsőségei hasonlítottak a tengerészeti értekezlet megnyitására. A kiküldöttek között van több volt miniszter és tizenkét női kiküldött is.

Bouisson, a francia kamara elnöke és az interparlamentáris unió tanácselnöke megnyitó beszédében vázolta az unió célkitűzéseit és tevékenységét méltatta. Azt hangoztatta, hogy az unió ugyanazokért az eszmékért küzd, mint a Népszövetség.

Ezután Southerland hercege üdvözölte a megjelent delegátusokat és szerezését kívánt az uniónak a nemzetek békés együttműködését előmozdító és a demokráciák uralomra segítését célzó törekvéseihez.

Henderson beszéde

Henderson angol külügyminiszter

az angol kormány képviselőjében köszöntötte a konferenciát. Hangsúlyozta, hogy az unió a nemzetek közti megértést szolgálja és a békét a személyes érintkezés eszközével igyekszik biztosítani. A nagybritanniai kormány meg van győződve arról, hogy minden más kormány is a világon a békét óhajtja és hasonló érzelmeket táplálnak a népek is. Az angol külügyminiszter rámutatott a Kellogg-egyezmény, a fakultatív döntőbíráskodási záradék és a londoni tengerészeti egyezmény béke biztosítására irányuló törekvéseire,

de ugyanakkor hangoztatta, hogy a népek között meg kell szűnniök a bizalmatlanságnak, féltékenységnek, féltékenykedésnek és hódítania kell annak a gondolatnak, hogy a Népszövetségben minden tagállamnak meg kell találnia biztonságának biztos előfeltételeit.

No gondolkodzon

hanem vásárolja meg a Temesvári Első Takarékpénztár által garantált

20 leles

Mentő Egyleti sorsjegyet, mert a huzás visszavonhatatlanul a jövő hó

augusztus hó 3-án

meg lesz tartva és elszalasztja szerencsésjét.

Főnyeremény 100.000 lei

de van 50, 20, 10 és 5000 leles számos nyeremény is.

Sorsjegyek vásárolhatók: a dohánytözedékben, borbély üzletekben, az utcai árusoknál és a Sorsjegyirodában Str. Regina Maria 82 sz. emelet, 2 ajtó. Vidéki rendelések 5 da rabonként 116 lei pénz előzetes beküldése ellenében eszközöltetnek.

Henderson rámutatott arra, hogy a világbékét biztosítani hivatott intézmények legfőbb próbaköve a leszerelés ügye, amelyet meg kell oldani. Az unióra minden téren nagy feladatok várnak. Reméli, hogy a delegátusok azzal fogják a konferencia befejeztével elhagyni az angol fővárost, hogy a béke érdekében jó munkásságot fejtenek ki. Henderson végül biztosította a konferenciát a király és az angol kormány őszinte jóindulatáról és érdeklődéséről.

Lord Robert Cecil a leszerelésről

London, július 16. Az interparlamentáris unió megnyitó ülése után Lord Cecil főtitkár előterjesztette főtitkári jelentését, melyben főként azt az elvet hangoztatta, hogy a háború teljes kiküszöbölését csak a fegyverkezés korlátozása és a leszerelés valósíthatja meg. Annak a szükségességét hangoztatta, hogy az unió tagjainak arra kell törekedniük, hogy az összes államok haderőit egyenlő mértékben szállítsák le, hogy minden hatalomnak is csak védekezésre megfelelő hadserege legyen.

A főtitkár szerint a jövő háborúja újra elsősorban Európát fogja fenyegetni s ezért Európában kell mindent elkövetni a háború megelőzése érdekében. Lord Cecil rámutatott egyes jelekre, melyekből azt a következtetést vonta le,

hogy az európai kis országok már nem is fenyegetik a békét, de meg kell állapítania annak veszélyességét, hogy a nagyhatalmak a mint ez a londoni tengerészeti leszerelési értekezleten is megmutatkozott, kezdenek visszatérni a háborút megelőző idők mentalitáshoz

s ezzel új nagy háború magvait és lehetőségeit hintik el.

Lord Cecil hangoztatta, hogy az uniónak arra kell törekednie, hogy a nemzetközi konfliktusok döntőbíráskodás útján elintézése egyre nagyobb teret hódítson és hogy az országok igyekezzenek a Népszövetségnek minél nagyobb tekintélyt adni, melynek új hatalmi csoportosulásokkal való gyengítése — a páneurópai együttműködés terve — végzetessé válhatik a világkére ügyére.

A németek nem jöttek el

London, július 16. A nemzetközi interparlamentáris konferencia ülésére ma 27 államból több mint ötszáz parlamenti tag érkezett Londonba.

A németek az alkotmányválság miatt nem hagyták el Berlint és az ideai konferencián nem vesznek részt.

Tegnap volt az előkészítő tanácsülés, amelyen a konferencia a jövő évi összeülésének idejével és helyével foglalkoztak. Románia és Egyiptom, mint meghívó államok rivalizáltak és a tanács többsége azt a határozatot hozta, hogy a konferenciát Bukarestbe hívják össze. Egyiptomot leszárvattak.

Elismert és bebizonyított a legmegbízhatóbb teljes garanciát nyújt. Kapható minden gyógyszerárban drogeriában és illatszertárban.

Suceavá szemita

érte

Az utc

A hivatalos mostanában ki-az antiszer mellett két t. Az egyik kö niszterium k tegnap is tel galom és se érkezett jelen ról számol bo tartották a g a legutóbbi a tartoztatottja lás során biz összes vádolt

Ez a két t beszédesebber helyzetet. Teg rend volt, m pillanatban a arra, hogy ka meg a rendbo a rendnek és zitiv értékei hiszen mit ér tott rend, ha zacargások és lé tenyleges és lá semmi sem fö hogy az elköv kemény szánk

Nem elég az nesen biztosít atmoszférát i nia, annál is b bünös könnyo ahhoz, hogy a hasson. Minda tont, csak féli jelentősége egy különös érdem dék a kormár kijelentheti, a sem tegnapel zsidókat, nem és nem rombol nem jelenti azt tette volna a k godtan üllhet b még azt sem, biztosítani, me volt tegnap és egyre újabb ki mindaddig, an kézzel be nem fészkebe. Cons akik a hatóság és bujtogattak szabadon járn cám. Nyilatkoz nak, ki-bejárna kapuján. Nyil kormány a ma el magát arra, kedésekkel vess agitációnak. kommunikóben letartóztatását fennen hirdetik sem voltak öriz vánhatnók meg góktól, hogyan gyei prefektustó őrtszttől, hogy a rendbontásra agitátorokkal sz restben a korm elbánásban res várjuk azt, hog man közvélemé zösséget ezekkel a kormány ilye tanusit velük sz És mindezek

Suceavában felmentették az antiszemita atrocitások vádlottait

Károly király megdöbbenéssel értesült az antiszemita atrocitásokról

A belügyminisztérium hivatalos jelentése szerint tegnap nem voltak antiszemita rendbontások

Az utolsó pillanatban a kormány mégis betiltotta a vasszabárd beszarábiai felvonulásait

A hivatalos távirati iroda, amely mostanában „harcéri jelentéseket” ad ki az antiszemita frontról, ma egymás mellett két táviratot röptetett világra. Az egyik kommunikében a belügyminisztérium közli, hogy az országban tegnap is teljes volt a rend és a nyugalom és semmilyen agitációról sem érkezett jelentés. A másik távirat arról számol be, hogy Suceavában megtartották a gyorsított eljárás alapján a legutóbbi antiszemita zavargások letartóztatottjainak bűnperét. *A tárgyalás során bizonyítékok hiányában az összes vádlottakat felmentették.*

Ez a két távirat minden adatnál beszédesebben jellemzi a katasztrófális helyzetet. Tegnap az egész országban rend volt, mert a kormány az utolsó pillanatban mégis rászánta magát arra, hogy karhatalommal akadályozza meg a rendbontásokat. De van-e ennek a rendnek és nyugalomnak valami pozitív értéke? Nincsen semmi értéke, hiszen mit ér a szuronyokkal fentartott rend, ha Suceavában felmentik a zavargások vádlottait? Mit ér minden tényleges és látszólagos erőfeszítés, ha semmi sem történik annak érdekében, hogy az elkövetett bünelekményeket kemény szankciók torolják meg?

Nem elég az, ha a kormány ideiglenesen biztosítani tudja a rendet. Az atmoszférát kötelessége megtisztítani, annál is inkább, mert a kormány bűnös könnyelműséggel járult hozzá ahhoz, hogy az agitáció idáig elfajulhasson. Mindaz, ami a mai napig történt, csak féltézkedés és gyakorlati jelentősége egyenlő a semmivel. Nem különbség érdem és nem különös ajándék a kormánytól, ha most büszkén kijelentheti, hogy imé sem tegnap, sem tegnapelőtt nem vertek véresre zsidókat, nem gyújtottak fel házakat és nem romboltak le üzleteket. Ez még nem jelenti azt, hogy a kormány megtette volna a kötelességét és most nyugodtan ülhet babérain. De nem jelenti még azt sem, hogy a rendet sikerült biztosítani, mert akármilyen rend is volt tegnap és tegnapelőtt, az agitáció egyre újabb kirobbanásokkal fenyeget mindaddig, amíg a kormány erélyes kézzel be nem nyúl az agitáció fűzféjébe. Constantin Dánila, Totu, akik a hatóságok szemeláttára izgattak és bujtogattak a zsidó lakosság ellen, szabadon járnak-kelnek Bukarest utcáin. Nyilatkozatokat adnak a sajtónak, ki-bejárnak a belügyminisztérium kapuján. Nyilvánvaló tehát, hogy a kormány a mai napig sem határozta el magát arra, hogy energikus intézkedésekkel vessen véget az antiszemita agitációnak. A kormány hivatalos kommunikében bejelenti az agitátorok letartóztatását és Cuza tanítványai fennhirdetik, hogy egy pillanattal sem voltak őrizetbevéve. Hogyan kívánhatnók meg az alárendelt hatóságoktól, hogyan várjuk el egy vármegei prefektustól, vagy akár egy rendőrtisztól, hogy energikusan lépjen fel a rendbontásra és gyújtogatásra uszító agitátorokkal szemben, amikor Bukarestben a kormány ilyen különleges elbánásban részesíti őket? Hogyan várjuk azt, hogy a demokratikus román közvélemény megtagadja a közönséget ezekkel az uszítókkal, amikor a kormány ilyen nyájias magatartást tanúsít velük szemben?

Es mindezek tetejébe arról értesülünk, hogy a kormány engedélyezte Zelea Codreanu vasszabárdjának beszarábiai felvonulását. Hogy kik ezek a vasszabárdisták és mit akarnak, arról volt alkalmunk a legutóbbi galáci antiszemita excessusokkal kapcsolatban meggyőződést szerezni. A jelek szerint Zelea Codreanu, a vasszabárd vezetője Mussolini babérajára vágyik és az ő zöldingesei révén akarja magához kapartítani a hatalmat. Nem tartjuk a kormányt annyira naivnak, hogy azt higgye, hogy Codreanu és gárdistái sétagyalogást akarnak egy hónapon keresztül rendezni a beszarábiai falvakban.

Borsa üszkös gerendái, a suceavai zsidók lerombolt házai állnak fájdalom tanubizonyosságot amellet, hogy milyen vétkes könnyelműséget követett el a kormány, amikor nem fojtotta el idejében a bűnös antiszemita agitációt és most megdöbbenéssel kell látnunk, hogy a máramarosi és a suceavai események nem voltak elegendők arra, hogy az ország sorsának intézőit komolyabb elhatározásokra készítsék. Máramarosban, Bukovinában és Beszarábiában minden éjjel remegve és nyugtalanul hajtják álomra fejüket a falvak zsidó lakói. A rettenetes gazdasági válság által kiváltott elégedetlenséget felelőtlen agitátorok szítják. A suceavai és máramarosi eseményekből ijesztő megmozdulások tompa dübörgése morajlik felénk. Most, a tizenkettedik órában hívjuk fel ismételtén a kormány figyelmét arra, hogy teljesítse kötelességét és szerezzen érvényt a törvény erejének.

Mert holnap — talán már késő lesz!

Károly király kívánságára utazott Cadere államtitkár Suceavába

Bucuresti—Bukarest, július 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Tara értesülése szerint Károly király öfélése mély megdöbbenéssel szerzett tudomást a máramarosi és a bukovinai antiszemita zavargásokról. A lap úgy tudja, hogy Victor Cadere professzor, belügyi államtitkár a király egyenes kívánságára utazott Suceavába a rendfentartó intézkedések irányítására és ellenőrzésére. Cadere professzor az uralkodó egyik bizalmasa, akit maga a király nevezett ki belügyi államtitkárnak.

Betiltották Zelea Codreanu vasszabárdjának beszarábiai felvonulását

Bucuresti—Bukarest, július 16. Lapzártakor jelenti tudósítónk: Szerdán este nyolc órákor érkezett volt a belügyminisztériumban Vaida Sándor belügyminiszter elnökle alatt. Az értekezleten résztvettek Costachescu közoktatásügyi miniszter, Angheliescu belügyi, Andrei földművelésügyi és Pompiliu Ionitescu pénzügyi alminiszterek, valamint dr. Bianu Jenő, a rendőrség és sziguranca országos vezérigazgatója. Angheliescu belügyi alminiszter referált

az antiszemita frontról beérkezett legújabb jelentésekről. Az értekezlet ezután azokkal az intézkedésekkel foglalkozott, amelyeknek foganatosítása a rend és a nyugalom fenntartása érdekében szükségesnek látszanak. Többek között elhatározták, hogy a beszarábiai, bukovinai és máramarosi lakosság fezzült hangulatára való tekintettel Zelea Codreanu vasszabárdjának felvonulását még sem engedélyezik.

Borsán rendzavarás nélkül tel el a szerdai nap

Sighetul-Marmatiei—Máramarossziget, július 16. Ma este jött le az az ultimátum, amelyet Dumitrescu lelkész küldött a borsai zsidóknak a falu elhagyására. A máramarosi hatóságok, amelyek most már nyilván a kormánytól is kaptak megfelelő instrukciókat, erélyes intervencióval akadályozták meg az ultimátum végrehajtását. Sfetea esendőrkapitány ma délelőtt Borsára utazott és maga elé idéztette azokat a parasz-

tokat, akik az ultimátumot a hitközség elnökének átadták. A parasztok vallo-másairól jegyzőkönyvet vett fel a esendőrkapitány, aki kijelentette munkatársunk előtt, hogy mindazokkal szemben, akik bűnöseknek bizonyulnak, a Marzescu-féle törvény alapján megindíttatja az eljárást. A hatóságok közbelépése folytán a szerdai nap Borsán viszonylagos nyugalomban telt el.

Dánila és Totu szabadon járnak-kelnek Bukarestben

Bucuresti—Bukarest, július 16. Tegnap a bukaresti lapok nyomán az a hír terjedt el, hogy Constantin Dánila és Totu antiszemita agitátorokat Bukarestben Tasloannak, a belügyminisztérium kabinetfőnökének lakásán letartóztatták. Félórával e jelentés után megérkezett a Rador távirati iroda hivatalosa, amely szerint a lapok tévedésből közölték a két antiszemita agitátor letartóztatásának híreit. Mára azonban kiderült, hogy nem a lapok tévedtek, hanem a belügyminiszter tévesztette meg a lapokat, amikor olyan kommunikét adott ki, hogy „Vajda belügyminiszter nem volt hajlandó fogadni az agitátorokat, akiket a sziguranca őrizetbe vett.” Az igazság ezzel szemben az, hogy a két antiszemita ágens egy pillanattal sem volt letartóztatva és a mai napig is szabadon járnak-kelnek Bukarest utcáin, ha csak

azóta újra el nem indultak agitációs körutjukra.

Mi történt Dánilával és Totuval?

A Dimineata ezzel kapcsolatban „Vajda és az antiszemita agitátorok” címmel a következőket írja:

„Az a magatartás, amelyet a belügyminiszter a súlyos antiszemita kilengések ügyében tanúsít, legalább is furesa. Szükségesnek tartjuk kiemelni ezt a magatartást, mert reméljük, hogy Vajda Sándor talán ily módon számot fog vetni azzal a súlyos felelősséggel, amely az ő vállaira hárul. A belügyminisztérium ugyanakkor, amikor megtorló intézkedéseket helyezett kilátásba Bukovinában, utasította a sziguranca, hogy tartóztassák le a két legvirulensebb agitátort, a hírhedt Dánilát és Totut. Mialatt azonban a sziguranca azon volt, hogy

Forró nyári napon

AZ ELBÁGYADT IZMOKAT

felfrissíti

gyors mozgásba hozza a vért, kitaróvá teszi az egész szervezetet,

hűsíti

a verejtékezett homlokot, a valódi mentiholos

„DIANA“

SÓSORSZESZ

Összetételében és így hatásában utánozhatatlan, mert csak a valódi Diana sósorszesz tartalmaz oly jelentős mennyiségben igazi japán mentholt, amely ily hatással van.

végrehajtsa Vajdának ezt a rendeletét, Tasloann kabinetfőnök lakásán fogadta a két agitátort és elrejtette őket, nehogy a letartóztatási parancs végrehajtható legyen. Sőt, mi több, míg a sziguranca kereste őket, Dánila és Totu audiencián jelentek meg a belügyminisztériumban. Vajda pedig ugyanazon a napon a következő hivatalos kommunikét adta a sajtónak:

Egy komolytalan kommuniké

Constantin Dánila dornavatrai és Nicolaie Totu jasiu egyének megjelentek ma reggel a belügyminisztériumban, ahol engedélyt akartak kérni különböző gyűlések megtartására. Az audiencián megtagadták a kérést a belügyminisztérium rendeletet adott a sziguranca, ahol őrizetbe vannak véve, hogy nyomozzanak ügyükben.

Hogy ez a kommuniké mennyire komoly volt, azt mi sem bizonyítja jobban, hogy ugyanakkor, midőn Vajda a két hírhedt agitátor őrizetbevételel kürtölte világra, Totu és Dánila látogatásokat tettek a bukaresti lapok szerkesztőségeiben.

A Cuvantul is foglalkozik ezzel a kérdéssel és „Egy komolytalan kommuniké” címmel a következőket írja:

A belügyminisztérium kommunikéje annyira komolytalan, hogy valóságilag megfontolásra készlet. Arról van benne szó, hogy a belügyminisztériumban Dánila és Totu diákoknak megtagadták az audienciát és hogy őrizetbe vannak a sziguranca. Ezzel szemben határozottan állítjuk, hogy Dánila és Totu hétfőn délután megjelentek szerkesztőségünkben, kifejtették előttünk tevékenységüket, amelynek az ő állításuk szerint semmi köze nincs a borsai tüzshöz és a suceavai zavargásokhoz. Végül elmondották, hogy Vajda hívta őket Bukarestbe és sietve elbucsztak tőlünk, mert pontosan meg akartak jelenni azon a randevun, amelyet a belügyminiszter adott nekik. Hogyan volna magyarázható az ellentmondás a kommuniké állításai és a valóság között. Egy őszinte válasz erre a kérdésre csakis a kommuniké meghazudtolása lehet.

Mire jó ez a rendszer?

A Dimineata a következő megjegyzéseket fűzi a Cuvantul cikkéhez:

„Nem érdekel bennünket a Dánila és Totu nevű személyek sorsa. Közömbös számunkra az, hogy le vannak-e tartóztatva, vagy sem. De nem tudjuk megérteni azt a konkluziót, amelyet a kormány szándékosan fabrikál ebben a kérdésben. Nem tudjuk megérteni, hogy a belügyminisztérium a kebelén melengeti azt a két urat és ugyanakkor ünnepélyesen bejelenti letartóztatásukat. Mire jó ez a rendszer? És mit gondoljanak a hatóságok ezek után a kormányának a rendzavarókkal szembeni szándékáról?”

A belügyminiszter jelenti: A rend helyreállt

Bucuresti—Bukarest, július 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A belügyminisztérium ma újabb kommunikét tett közzé az antiszemita zavargásokkal kapcsolatban. A kommuniké bejelenti, hogy a tegnapi nap a legnagyobb rendben telt el. A belügyminisztériumhoz semmilyen agitációról nem érkezett hivatalos jelentés.

Előszó
A Temesvári Első által garantált
Előszó
egyed, mert a huzás
anul a jövő hó
Előszó
3-án
elszalasztja szeren-
jét.
100.000 lei
és 5000 leies szá-
mény is.
k: a dohánytözsdek-
n, az utcai árusoknál
Str. Regina Maria 82
éki rendelések 5 da
z előzetes beklüldése
közöltetnek.

atott arra, hogy a
mi hivatott intéz-
baköve a leszere-
g kell oldani. Az
n nagy feladatok
gy a delegátusok
ferencia befejeztél
fővárost, hogy a
unkásságot fejtet-
gél biztosította a
y és az angol kor-
latáról és érdeklő-

Lord Robert Cecil
a leszerelésről

6. Az interparla-
nyitó ülése után
előterjesztette fő-
elyben főként azt
a, hogy a háboru
csak a fegyverke-
leszerelés valósít-
a szükségességét
az unió tagjainak
k, hogy az összes
nyenlő mértékben
inden hatalomnak
megfelelő hadsere-

a jövő háboruja
ópát fogja fenye-
ában kell mindent
megelőzése érde-
rámutatott egyes
azt a következő-

is országok már
a békét, de meg-
nyak veszélyes-
yhatalmak a
tengerészeti le-
ten is megmutat-
sisszatérni a há-
lők mentalitása-

oru magvait és le-

oztatta, hogy az
örekednie, hogy a
tusok döntőbírá-
ése egyre nagyobb
gy az országok
szövetségnek
milyt adni, melynek
osulásokkal való
európai együtt-
égetessé válhatik

tek nem jöttek el

A nemzetközi in-
ferencia illeszé-
több mint ötszáz
ett Londonba.

alkotmányválság
el Berlint és az
a vesznek részt.
előkészítő tanács-
nferencia a jövő
jével és helyével
nia és Egyiptom,
ok rivalizáltak és
zt a határozatot
nciát Bukarestbe
omot leszávták.

Előszó és be-
bizonyíthatóság
a legmegbízha-
tóból teljes ga-
ranciót nyújt.
Kapható minden
-gyűjteményben
drogériában és
ilatszertárban.

Felmentették a suceavai antiszemita atrocitások vádlottait

A Dnyeszter mentén elfogtak egy hírhedt cuzista agitátort, aki Oroszországba akart szökni

Cernăuți—Csernovic, július 16. Victor Cadere belügyi államtitkár Suceava megye több községét bejárta. Az államtitkár mindenütt gyűléseket hívott egybe és figyelmeztette a parasztokat, hogy ne halgassanak az agitátorokra, akik félrevezetik őket. A kormány ismeri az ország súlyos gazdasági helyzetét és mindent el fog követni a földművelő lakosság sorsának könnyítéséért. Cadere államtitkár ezután visszautazott Suceavába, ahol a bukovinai kismolnárak delegációját fogadta. A delegáció panaszaira válaszképpen az államtitkár megígérte, hogy adókönyvtéseket fog kieszközölni minden vonalon.

Ma délelőtt dr. Teich suceavai hitközségi elnököt fogadta az államtitkár és hosszasan elbeszélgetett vele a legutóbbi agitációkról. Cadere kérte a hitközségi elnököt, hogy nyugtassa meg a zsidóságot, mert a kormány el van határozva arra, hogy minden körülmények között fenn fogja tartani a rendet.

Cernăuți—Csernovic, július 16. Mint ismeretes, a suceavai és a balaceanai zavargásokkal kapcsolatosan mintegy hatvan egyént tartóztattak le a hatóságok. A letartóztatottak ellen a gyorsított eljárás alapján emelt vádat az ügyészség és a vádlottak egyrésze felett tegnap ítélezkedett a suceavai törvényszék. A bíróság bizonyítékok hiányára való hivatkozással az összes vádlottakat felmentette. A vádlottak egyrészeinek tárgyalását péntekre halasztották el.

A vasgárdisták elverték egy sziguranca-kommisszárt

Chisineu—Kisener, július 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Gheragon volt sziguranca szubkommisszárt tegnap három fiatal ember támadta meg a sétaterén. A fiatal emberek „Le a zsidókkal!” ordítások között ütni-venni kezdték a volt rendőrtisztet, akinek esak nehezen sikerült kimenekülni a verekedők kezei közül. Gheragon, aki történetesen nem zsidó, azonnal a rendőrségre ment, ahol Barbanca kommisszárnál feljelentést tett a támadók ellen. A kommisszár azonnal dektiveket küldött a sétaterre, akiknek sikerült a három harcias fiatal embert egy zsidó járőkel bántalmazása közepette tetten érni és ortalmatlanra tenni. A három cuzista előállították a rendőrségen, ahol kiderült, hogy Vladimir Condachi, Vasile Sotnico és Vasile Strojescu névre hallganak. Foglalkozásukat nem tudták megjelölni, ezzel szemben kijelentették, hogy valamennyien Zelea Codreanu vasgárdájának tagjai. A három derek gárdistát átadták az ügyészségnek.

Oroszországba akart szökni egy cuzista agitátor

Chisineu—Kisener, július 16. A sorocai határőrök tetten érték egy Constantin Coropchin nevezetű egyént, abban a pillanatban, midőn a Dnyeszteren keresztül át akart szökni Szovjetországba. Beszarabiában hatalmas szenzációt keltett ez a tettenérés, elsősorban azért, mert Constantin Coropchint lelkes cuzistának ismerték. Ő volt az, aki május 10-én a baltii zsidó liceum növendékeinek kezéből kirántotta a kék-fehér zászlót és ezzel beindította a hetekig tartó antiszemita kilengéseket.

A Dimineata érdekes kommentárokkal kíséri ezt a letartóztatást. A lap szerint Coropchin vagy csempész, vagy pedig szovjetkém. Mindenesetre jellemző, hogy ilyen egyének állnak Cuza eszméinek szolgálatában.

1907-ben is így kezdődött...

A fenti cím alatt foglalkozik a legutóbbi antiszemita agitációkkal Pamfil Seicaru, a Curenul főszerkesztője, aki egyike a legjobb tollu romániai publicistáknak. Seicaru többek között a következőket írja:

„Ami Suceavában történik, nem is annyira önmagában, mint amennyire jelentőségességében rendkívül súlyos. Az antiszemita manifesztációk ma már nem képesztenek el; még a parasztok részvétele ellenére sem: Zsidó üzletek ablakainak beverése, pánik a moldovai városokban, mindez ma már egy olyan akutt állapotot je-

lent, amely már senkit sem lep meg. Uj hangot jelent azonban ezekben a kilengésekben az a mód, ahogyan azt a falu lakói indokolják, olyan emberek, akik nem bajlódnak a fajelméletekkel, nem kommentálják a talmudot, nem választják el a bibliát az új testamentumtól és akik számuknál és kétségbeesésüknél fogva a zsidóellenes kilengések tömegeit szolgáztatják. A suceavai parasztok a mezőgazdasági válságról panaszkodtak Cadere államtitkár előtt. Mi köze van ennek a zsi-

dó üzletek bevert ablakaihoz? Lényegében semmi. Minthogy azonban a paraszt és a fogyasztó között a zsidó játsza a közvetítő szerepét, mi sem volt könnyebb az antiszemita agitációk professzionistái számára, mint a zsidókat megjelölni minden rossz és minden átok egyedüli okozóiként. Nem egyszer hallgattam ezeket az ifju antiszemita agitátorokat. Az ő mindent egy okra visszavezető együgyűségüknel is a szomorúbb az, hogy nem képesek a gazdasági élet komplex voltát, a nemzetközi összefüggéseket és a termelés világválságát

A borsai személyvonat belerohant egy tehervonatba

Huszonegy sebesültje van a katasztrófának, akik csaknem valamennyien zsidók

Sighetul-Marmatiei—Máramarosziget, július 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A borsai zsidóságot ma újabb szerencsétlenség sújtotta. A Borsáról Máramaroszigetre induló személyvonat összeütközött egy tehervonattal s a vonat utasai közül, akik csaknem valamennyien borsai zsidókból rekrutálódtak, többen megsérültek. A sors, ugy látszik, két kézzel méri csapásait a nevezetessé vált falu szerencsétlen zsidóságára, amelynek megpróbáltatásai még a zsidó történelem szenvedéseiben gazdag krónikájában is páratlanul állanak. Ma reggel öt órakor indult el a rendes időben a borsai személyvonat. A vonat utasai között igen sok zsidó volt, akik a Dumitrescu lelkész ultimátumától való félelmükben hagyták el a falut.

Petrova és Leordina állomások között a személyvonat belefutott a Petrova felől érkező tehervonatba. A két vonat mozdonyvezetője a hajnali köd miatt csak akkor vették észre a fenyegető szerencsétlenséget, midőn a vonatok már alig 200 méternyi távolságra voltak egymástól. Mindkét mozdonyvezető lefékezte a vonatát, azután kiugrottak a lokomotivokból. A lejtős pályán azonban az összeütközés nem volt elkerülhető, bár erejét kétségtelenül letompította az, hogy mindkét vonatot lefékeztek. Ha a mozdonyvezetőket történetesen elhagyta volna lélekjelenlétük, ugy az összeütközés borzalmas következményekkel járt volna. Így is több sebesülés történt. Ganz Hersch borsai zsidó utas agyarázkódást szenvedett. Kivüle husz utas

szenvedett kisebb-nagyobb sérüléseket.

A szerencsétlenségről azonnal értesítették a máramaroszigeti vasuti állomást, ahonnan segélyvonatot indítottak Petrovára. A segélyvonaton utazott Chindris főügyész is, aki azonnal megindította a vizsgálatot. Eddig azonban nincs megállapítva az, hogy kit terhel a felelősség az összeütközésért.

Máramaroszigeten pillanatok alatt elterjedt a szerencsétlenség híre. A legfantasztikusabb verziók keltek szárnyra. Egyesek tiz halottról vélték tudni. Hat órai késéssel, délután négy órakor érkezett be Máramaroszigetre a borsai vonat, amely magával hozta a sebesülteket.

vü leányát pedig a Grace Hospitalba, de mire orvosi vizsgálat alá kerültek, mind meghaltak.

Ezalatt a rendőrség és tűzoltóság mindent elkövetett, hogy elfogja Spangot. Az egyik tűzoltót kötélen boesátották le a sziklákra az örült közelébe, aki beszélgetni kezdett vele, sőt kérésére még tárcáját is átadta neki, hogy abból kivegye névjegyjét és megállapítsa személyazonosságát. A tűzoltó felszólította, hogy jöjjön fel a szikla tetejére, de Spang nevetve megtagadta ezt, odébb mászott és lehuzta cipőjét. Ekkor már tizenkét óra volt és óriási tömeg gyült össze a szikla előtt érterülő parkban és jákéren. A megközelíthetetlen örült fel és alá mászkált a sziklákra, majd egy lépcsős kődarabra lépett, ugy tett, mintha uszodában a trambolinon állna, kétszer leguggolt felemelkedett és a tömeg személtárára szabályos fejest ugrott a sziklák közé. A borzalom és irtózat moraja kísérte az ugrást és Spang holtan terült el egy sziklahasadékon. Spang harmincöt éves volt tanító és felesége harmincharom éves tanítónő. A tragédiának mind az öt áldozatát egyszerre temették el.

Az angol felsőház ragaszkodik a szén-törvény módosító javaslataihoz

London, július 16. A lordok házában ma már harmadszor tárgyalják újra az alsóházi újabb módosításokkal visszaterjesztett széntörvényt. Salisbury lord, a konzervatívok vezére bejelentette, hogy a kisebb jelentőségű módosításokat a konzervatív lordok elfogadják, de kénytelenek továbbra is ragaszkodni ahhoz a felsőházi módosító javaslathoz, amely a munkaidőt napi 7 és fél órában állapítja meg. A lordkancellár felszólalása után a felsőház 168 szavazattal 36 ellenében újból fenntartotta a kilencven óras munkaidőre vonatkozó módosító javaslatot.

DARHOL MEGJELENT KÖNYVEI MEGKAPHAT AZ UJ KELET KÖNYVTÁRÁBAN.

Rettenetes családi dráma Amerikában

Egy örült a feleségét és négy gyermekét a halálszakadékba dobta

Newyork, július 16. Az egész amerikai sajtóban oldalas cikkek jelennek meg arról a rettenetes gyilkosságról, amely Newhaven közelében, az ugynevezett West Rock sziklán történt. Raymond C. Spang feleségét és négy gyermekét nagy közönség személtárára ledobta a százharminc méter magas szikláról, azután maga is fejest ugrott és szörnnyethalt a szakadékban.

Majdnem két óra hosszat tartott ez a rettenetes katasztrófa, közben kivonult a rendőrség, a tűzoltóság, de senki sem tudta megakadályozni.

Spang irtózatoss tette elkövetése napjáig egy bronxi elmeegógyintézetet ápolta volt, de onnan megszökött és azzal a mesével tért haza, hogy már meggyógyult és elengedték a kórházból. Felesége örömmel fogadta és elhatározták, hogy szabadulása megünneplésére kirándulnak a Long Island közelében levő West Rock-sziklára, ahonnan pompás kilátás nyílik a tengerre. A kirándulásra felkészültek. Spang egy ismerősétől autóbilt kért kölcsön és elindultak a piknikre.

Reggel tiz órakor érkeztek a sziklahátra, ahol letelepedtek. A tragédiát most ugy rekonstruálják, hogy mialatt Mrs. Spang másik három gyermekével letelepedett a fák alatt, a férj a négy éves Donaldot, legidősebb fiát, előrevitte a szikla peremére és onnan vad erővel ledobta.

Odalent a szikla lábánál gyerekek játszottak base ball-t, látták, hogy zuhan szikláról-sziklára a test, azt hitték, hogy véletlen szerencsétlenség történt és telefonáltak Westwilleből a rendőrségnek és tűzoltóságknak.

A parkban a vad szikla lábánál nagy tömeg futott össze és borzadva látta, hogy Spang tizeves Helén nevető leányát legidősebb gyermekét dobja le kisebbik öccse után.

Segíteni senki sem tudott, mert alulról megmászni a sziklafalat lehetetlen volt és háta mögé kerülni órákosszat tartott volna. Így hát mindenki irtózat-

tal nézte a tragédia borzalmas lefolyását. Spang megragadta harmadik gyermekét, a hétéves Loraine-t és a szikla élére vonszolta. A gyermek kiáltására odafutott felesége és rettenetes viaskodás támadt férj és feleség között. Az örült emberrel azonban nem bírt szegény asszony és Loraine teste is lezuhant, de megakadt körülbelül 40 méter mélységben egy fa tövében.

A nézők most megfigyelték, hogy Spange ötéves Raymond nevű fiával menekülve hátrál, hogy legalább a maga és utolsó gyermeke életét megmentse, de a szörnnyeteg utánuk rohant, a bokrok közt rettenetes harc játszódott le és a következő pillanatban az öt éves kis test bukkott le szikláról-sziklára.

Mrs. Spang ekkor nem is védekezett már és erőtellenül hagyta, hogy az örült őt is ledobja.

Ekkor érkezett meg Westwilleből az első rendőr. Spang ezalatt átmászott a sziklaélen és szikláról-sziklára kapaszkodva keresgélt. Szinte járhatatlan sziklaéleken vette meg a lábát, ugylátszik gyermekeinek és feleségének testét kereste.

Nyilvánvalóan az volt a szándéka, hogyha életben találja őket, tovább hajtja a mélységbe.

A rendőr revolverrel le akarta löni és az egyik néző, William Hague, négy-szer sütötte rá revolverét, de nem tudták megakadályozni, hogy Spang el ne érje gyermekét, aki megakadt a fa törzsében. Felemelte, karjában ringatta egy percre, azután olyan messzire dobta el, amennyi erő csak volt benne. Lent ról ezalatt többen meg akarták közeleiteni a ledobált testeket, de Spang fátákat, köveket hajított rájuk és lehetetlenül akarta tenni mentő munkájukat. Amikor a mentők több kocsival megérkeztek, az örült ember visszahúzódtott a megmászhatatlan sziklák közé és ugy figyelte, hogy gyermekei közül azokat, akik még lélegzetek és feleségét elvitték. Két fiút a St. Raphael-kórházba vittek, feleségét és Helén ne-

megérteni. Ez a fanatizmussal párosuló együgyűség dolgozik ma az uszorakamat által elpusztított falvakban.

Seicaru ezután rámutat arra, hogy milyen esalódásokon ment keresztül a földművelő lakosság, amely a nemzeti-parasztpárttól várta minden baj orvoslását, majd a következőképpen folytatja:

„A falvak megmozdultak. Egyelőre a zsidók ellen, de holnap a zsidók fölött elhuzva, a leggyilkosabb gyűlölettel fog megtelni a városok és falvak közötti szakadék. A politikusok nem emlékeznek arra, hogy 1907-ben is így kezdődött? A zsidókon kezdtek akkor is, hogy azután a nagybirtokosok ellen forduljanak! Már azon a ponton voltunk, hogy osztrák-magyar hadsereg megszállja az országot, midőn Károly király közbelépése megmentette az országot ettől a szégyentől. Jó lesz vigyázni, nehogy a mai válságnak véres kimenetele legyen.

1907-ben is így kezdődött.”

akit a zászava

a zsi

Bucuresti—Bu Uj Kelet tudósít az elmúlt parlai kormány elhatá a kisebbségi tö zottságot küld idején közölte a névsorát s azok akik megbízatá kisebbségi pro valamint tapas jainak irásbaft

A kormány a tanulmányozásá temi professzor totta, hogy a k pontjait és tapa idő végéig álli fesszor a nemze tagozatának eg ja s bár anna hívének vallott mara alelnökev Károly király e művelésügyi al meg. Andrei pr mokrata és szé aki a kamara e szer utasította gunnyal teit h akarta lépni a rait.

„Meg

Az Uj Kelet felkereste And did“ hotelbeli do kisebbségi p kapcsolatos al behatolb infor sünkre Andrei ket jelentette k

— Nem vélet ták ki a zsidó k nultmányozásá gyok, ahol, m kompakt tömeg megözték ősi adódott arra, h jem a zsidó né tem. Egyébkén nárkollégámat nehéz munkám teljes mértékbe rótt feladatot végezni. Miut helyzete a kül nem teljesen az fog minden tar viselőt megnye ban segítségem sen fel fogom zsidóság összes vel és elsősor Klub kitünő ta elvégzésében ig

A ne

Ezután azt a professzorhoz, szerint osztályo rétegeit. Erre volt szükség, m be vonják a hogy nemzeti k gukat. Andrei választ adta er

— A kérdés tény, hogy me kisebbség-ügye magában bizony elismeri a zsi Vannak termé lásu egyének, más nemzetisé kat. Ezekre te kozhatik a zs mert ezek rom ahogy románol németül beszél formátusok, ak nek vallják ma

A já

— Milyen a mányt a kiseb nél? — kérdez

SCHW
működését Ka
bő és tápláló é
Német és fr

Andrei professzor, akit a zsidó kisebbségi kérdés tanulmányo- zásával biztattak meg, nyilatkozik az Uj Keletnek,

a zsidóság kisebbségi helyzetéről és a készülő kisebbségi törvény alapelveiről

Bucuresti—Bukarest, július 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes, hogy az elmúlt parlamenti ülészek végén a kormány elhatározta magát arra, hogy a kisebbségi törvény előkészítésére bizottságot küld ki. Az Uj Kelet annak idején közölte a bizottságok tagjainak névsorát s azok neveit is felemlítette, akik megbízást kaptak a különböző kisebbségi problémák kivizsgálására, valamint tapasztalataik és szempontjaiknak irásbafoglalására.

A kormány a zsidó kisebbségi ügyek tanulmányozásával Andrei jasiui egyetemi professzort biztatta meg és felszólította, hogy a kérdésre vonatkozó szempontjait és tapasztalatait a nyári szünet végéig állítsa össze. Andrei professzor a nemzeti parasztpárt moldovai tagozatának egyik legmarkánsabb tagja s bár annak idején Stere feltétlen hívének vallotta magát, mégis a kamara alelnökévé választották, sőt II. Károly király első kormányában a földművelésügyi alminiszteri tisztséget kapta meg. Andrei professzor intranzigens demokráta és széles látókörű politikus, aki a kamara elnöki székéből nem egyszerűen utasította rendre fölényes és maró gunnyal telt hangon Cuzát, ha az tulakarta lépni a parlamentáriszmus határait.

„Megerszerettem a zsidó népet“

Az Uj Kelet munkatársa a napokban felkereste Andrei professzort „Splendid“ hotelbeli lakásán, hogy tőle a zsidó kisebbségi problémák megoldásával kapcsolatos álláspontjáról és elveiről behatóbb információt nyerjen. Kérdésünkre Andrei professzor a következőket jelentette ki:

— Nem véletlen, hogy nekem osztották ki a zsidó kisebbségi problémák tanulmányozását. Először is moldovai vagyok, ahol, mint ismeretes, a zsidók kompakt tömegekben élnek s nagyrészt megőrizték ősi tradícióikat. Alkalmam adódott arra, hogy alaposan megismerjem a zsidó népet, amelyet megszerettem. Egyébként Ralea képviselő és tanárkollégám is megkértem arra, hogy nehéz munkámban támogasson, amit ő teljes mértékben meg is ígért. A ránk rótt feladatot tehát ketten fogjuk elvégezni. Miután azonban a zsidóság helyzete a különböző tartományokban nem teljesen azonos, remélem, sikerülni fog minden tartományból egy-két képviselőt megnyerni arra, hogy munkámban segítségemre legyenek. Természetesen fel fogom venni a kontaktust a zsidóság összes frakcióinak képviselőivel és elsősorban a Zsidó Parlamenti Klub kitűnő tagjaival, akiktől munkám elvégzésében igen sokat remélek.

A kormány elismeri a zsidó nemzeti kisebbségi létezését

Ezután azt a kérdést intéztük Andrei professzorhoz, hogy milyen alapelvek szerint osztályozza a zsidóság különböző rétegeit. Erre a kérdésre főleg azért volt szükség, mert vannak, akik kétségbe vonják a zsidóknak azt a jogát, hogy nemzeti kisebbségnek vallják magukat. Andrei professzor a következő választ adta erre:

— A kérdés nagyon egyszerű. Az a tény, hogy megbízást kaptam a zsidó kisebbségi ügyek tanulmányozására, egy magában bizonyítja, hogy a kormány elismeri a zsidó kisebbség létezését. Vannak természetesen olyan zsidó vallású egyének, akik románoknak, vagy más nemzetiségűeknek vallják magukat. Ezekre természetesen nem vonatkoznak a zsidó kisebbségi törvény, mert ezek románok. Eppen úgy, mint ahogy románok azok a magyarok vagy németül beszélő görögkatolikusok, reformátusok, akik román nemzetiségűeknek vallják magukat.

A kormány régi programját váltja be

— Milyen alapelvek vezetik a kormányt a kisebbségi törvény elkészítésénél? — kérdeztük ezután Andrei pro-

fesszortól, aki erre a következőkben válaszolt:

— Erre a kérdésre elsősorban Maniu miniszterelnök volna hivatott válaszolni, ki mindannyiunk közül talán a leg-

tökéletesebben ismeri ezt a kérdést. Hiszen évtizedeken keresztül küzdött ő maga is mint kisebbség, sőt mint egy kisebbség vezére. Mint a kormány tagja, kijelenthetem, hogy a nemzeti pa-

rasztpárti kormány régi programját váltja be ezuttal. Mindig tudatában voltunk annak, hogy a nemzeti kisebbségek problémáinak megoldása magasabb államérdek, sőt egyike Románia legmagasabb államérdekeinek. Mi tisztában vagyunk azzal, hogy szükséges egy tökéletes együttműködés lehetőségének megteremtése a román nép és a kisebbségek között s most elérkezettnek látjuk az időt arra, hogy ebből a célból a kisebbségek jogait és kötelességeit törvénybe iktassuk.

Andrei professzor végül kijelentette, hogy a kisebbségi törvény parlamenti vitájára már közvetlenül az új parlamenti ülészek megnyitása után sor kerül.

Hátszegi Ernő

Sulyosbodik az egyiptomi helyzet

Alexandriában sulyos zavargások voltak, tizenhét halottal és százharminc sebesülttel

Két európaít is megöltek és tizenhetet megsebesítettek

London, július 16. Az egyiptomi helyzet sulyosbodik. Alexandriában zavargások voltak, melynek során a katonaság fegyverrel volt kénytelen használni a rendbontó tömeggel szemben. A wafd-párt a bhil-beiszi és a manzuriai pártgyűlések szétkergetése miatti tiltakozásul a városban tüntető felvonulást rendezett és Nahas pasa volt miniszterelnök képével diszitett lobogók alatt tüntetett a szabadságjogok elkobzása ellen. Később fiatal tüntetők a sorokból kiváltak és zavargást inscenáltak. Mintegy 300 suhanc középületek ablakait kövekkel verte be és üzleteket kezdett összerombolni. A rendőri karhatalom elégtelensége miatt katonai megerősítéseket

kértek s felszólították a rendbontókat a zavargás abbahagyására. A felszólítás nem járt eredménnyel. A tüntetők, kiknek száma utóbb még megnőtt, teherautókat borítottak és gyújtottak fel a Mohamed Ali-téren és közpört zudítottak a rendőrökre és az érkező katonai osztagokra. A karhatalom parancsnoka sortűzvet vezényelt s az ennek nyomán támadt pánikban szétverte a rendbontókat. A sortűznek 17 halottja és több, mint 130 kórházba szállított sebesültje van. A terület katonaság tartja megszállva. A helyzet a zavargás ideje alatt igen fenyegető volt. Több európai a tözsére menekült, mert ott remélt védelemre találni. A karhatalom a tüntetők

szétkergetése után számos letartóztatást eszközölt. A Reuter-távirati iroda közleményt adott ki az egyiptomi helyzetről, melyben megállapítja, hogy az egyiptomi katonaság ura a helyzetnek s ezért semmi szükség sem volt eddig arra, hogy angol csapatokat vezényeljének ki a rendbontók akcióival szemben a rend biztosítására.

London, július 16. Kairóból jelentik, hogy a tegnapi alexandriai zavargásoknál két európaít megöltek és tizenkettőt sulyosan megsebesítettek.

Az egyiptomi kormányzat elhatározta, hogy három nacionalista lapot igazató tendenciájú cikkeik miatt betilt.

A szociáldemokraták magatartásától függ a Brüning-kormány és a fedezeti törvényjavaslat sorsa

A diktatura-szakasz alkalmazására már nem kerülhet sor. A porosz kormány minisztertanácsán foglalkozott a Hindenburg-elnökkel történt konfliktussal

Berlin, július 16. Zsufolt karzatok előtt kezdtek meg tegnap délután a birodalmi gyűlésben a fedezeti törvényjavaslat tárgyalását.

A folyosókon már öt óra előtt igen izgatott volt a hangulat, mert attól kellett tartani, hogy a kormány kénytelen lesz az alkotmánytörvény 48. diktatura-szakaszát életbe léptetni, hogy a költségvetés egyensúlyának helyreállítására hivatott fedezeti törvényjavaslatot érvényre emelje. A birodalmi gyűlési képviselők nagy számban jelentek meg az ülésen. Brüning kancellár megindokolta a kormányjavaslatot, mely után egy órai szünet következett, hogy a pártok még egyszer megtárgyalhassák a politikai helyzetet és állásfoglalásukat véglegesen eldönthessék.

A szünet után következő vitában részt vettek a német néppárt, a szociáldemokraták, a német gazdasági párt, a centrum, a német nemzeti párt, a demokraták, a bajor néppárt és a kommunisták szónokai.

A szavazást nagy izgalom előzte meg. A szociáldemokraták tartózkodtak a szavazásban való részvételtől s a birodalmi gyűlés többsége így a német nemzetiek, a kommunisták és a nemzeti szocialisták szavazataival szemben elfogadta a fedezeti törvényjavaslat első szakaszát.

Politikai körökben megállapítják, hogy a diktatura-szakasz alkalmazására most már nem kerül sor, mert meg van a kilátás arra, hogy a fedezeti javaslat törvényerőre emelkedik s nem szükséges azt rendelettel életbe léptetni.

Berlin, július 16. A birodalmi gyűlés tegnap esti ülése után tárgyalások indultak meg a szociáldemokratákkal ab-

ban az irányban, hogy ne akadályozzák a költségvetési egyensúly helyreállítására hivatott fedezeti törvényjavaslat elfogadtatását. A megbeszélések a késő éjjeli órákban értek véget azzal, hogy azokat ma délelőtt folytatják.

A tárgyalásokat ma délelőtt tényleg tovább folytatták. Az eredményeket még nem tudják, de valószínű, hogy a szociáldemokraták a tárgyalások folyamata alatt tartózkodni fognak a szavazásban való részvételtől s így elkerülhető lesz a Brüning-kormány megbuk-

tatása és a fedezeti javaslatot a birodalmi gyűlés megszavazhatja.

Berlin, július 16. A porosz kormány délután minisztertanácsot tartott, amelyen a Hindenburg köztársasági elnök és a porosz kormány között felmerült konfliktus ügyét vitatták meg.

Brüning kancellár és Treviranus birodalmi miniszter ma délben megjelentek Hindenburg előtt s tanácsokztak az elnökkel az acélisakosok ügyében a porosz kormánnyal támadt konfliktusról.

Legujabban a német, magyar és eszt kormányok válasza érkeztek meg Briand páneurópai emlékiratára

A francia sajtó kielégítőnek tartja a német választ

Párizs, július 16. Az eszt kormány válasza megérkezett Briand emlékiratára. Esztorország kormánya a jegyzékben örömmel regisztrálja Briand kezdeményezését s hangoztatja, hogy a multban is örömmel fogadta a politikai és gazdasági kapcsolatok megjavítására irányuló kezdeményezéseket. Az eszt kormánynak az az álláspontja, hogy az európai együttműködés szerveinek nem szabad eszokkenteniök a Népszövetség erejét és hatáskörét. Esztorország egyébként helyesli az európai konferencia gondolatát is, de hangoztatja, hogy a szervezetben minden európai államnak részt kell vennie. Az eszt kormány reméli, hogy az összes

európai kormányoknál Briand elgondolása kedvező fogadtatásra fog találni.

Budapest, július 16. Valkó magyar külügyminiszter tegnap délben átadta Louis de Vienne francia követnek a magyar kormány válaszejegyzékét Briand emlékiratára.

A válaszejegyzék teljes szövegét a két kormány egymással egyetértésben 17-én hozza nyilvánosságra.

Párizs, jul. 16. Hoesch német nagykövet délután a külügyminisztériumban átadta a német birodalmi kormány választ Briand emlékiratára. Az esti lapok hangoztatják, hogy az utóbbi órákban átadott válaszejegyzékek tulnyomó többsége bejelenti az elvi hozzájárulást, de nem titkolják aggodalmaikat az együttműködés gyakorlati megvalósítása tekintetében.

A francia sajtó kielégítőnek tartja a Briand-emlékiratra adott német választ.

SCHWARTZ MENYHERTNE 1928-ban létesült ORTH. ZSIDÓ leánynevelő intézete ORADEA Szaniszló-utca 13. az 1930—31 évre kibővített arányokban folytatja működését. Kapucinus-u. 9. sz., az összes orth. zsidó és állami iskolák közelében. Szeretetteljes, gondos nevelés. Naponta 5-órás ebéd és tápláló étkezés. Állandó tanárnői és orvosi felügyelet. Idegen nyelvek. — Zene. — Kereskedelmi és Iparművészeti tanfolyam. Német és francia társalgás. Prospektus. Beiratkozás már megkezdődött.

hant

zsidók

jobb sérüléseket. Azonnal értesítési vasuti állomáson indítottak vonaton utazott aki azonnal meg. Eddig azonban z, hogy kit terhel közlésért.

pillanatok alatt enség híre. A leg-óok keltek szárny- ról vélték tudni. után négy órák osszigetire a borsai hozta a sebesül-

ace Hospitalba, de alá kerültek, mind

és tüzoltóság min elfogja Spangot. élen bocsátották le közelébe, aki be- sőt kérésére még ki, hogy abból ki- megállapítsa sze- zülőztő felszólította, szikla tetejére, de tagadta ezt, odébb ipójét. Ekkor már óriási tömeg gyült elterülő parkban és özelíthetetlen örült a sziklákon, majd ra lépett, úgy tett, a trambolinon áll- felemelkedett és a szabályos fejest ug- A borzalom és irtó- az ugrást és Spang sziklahasadékon- es volt tanító és fe- éves tanítónő. A z öt áldozatát egy-

Ielsőház ik a szén- losító javas- hoz

A lordok házában tárgyalják újra az osításokkal vissza- ybt. Salisbury lord, ezére bejelentette, sőségű módosítá- rdok elfogadják, de a is ragaszkodni ódosító javaslathoz. napi 7 és fél órában dkancellár felszöla- 168 szavazattal 36 ntartotta a kilenc- e vonatkozó módo-

ELENT KÖNYVTÁR UJ KELET BUDAPEST

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
 Főszerkesztő: Dr. Marion Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszegi Ernő Hotel Imperial
 Cikkeink utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— **Változókéony időjárás várható.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változókéony időjárás várható, valószínűleg átmeneti hőmérsékletemelkedéssel. A déli hőmérséklet Budapesten 21 fok Celsius.

— **Ujabb öt holttestet hoztak felszínre a hauserdorfi bányából.** Berlinből jelentik: A Wolff távirati iroda hauserdorfi tudósítója jelenti, hogy a neuroidei Kurt bányából ma éjszaka ujabb öt holttestet hoztak felszínre. A beomlott tárnakban még 39 holttest fekszik betemetve a szén alatt.

— **Hatalmas jégverés pusztított Bulgáriában.** Bécsből jelentik: Szófiai jelentés szerint Bulgária középső részében hatalmas jégverés pusztított. Perleikig 15 cm. átmérőjű jégdarabok estek, amelyek minden termést elverték és a mezőn 3 földművest agyonszúrtak.

— **A Zeppelin északsarki útra startolt** Berlinből jelentik: Az északsarki útra startolt Zeppelinen utazik Nobile volt olasz tábornok is.

Előmadkozót keresünk a nagy ünnepekre. Elsőrangú előmadkozók július hó 31-ig nyújtak be ajánlatukat. Fizetési igények feltüntetendők. Utiköltséget csak a meghívottnak térítünk meg. Az aradi neológ zsidó hitközség előljárósága.

— **Leégett az ír köztársasági párt székháza.** Londonból jelentik: Dublinban De Valera köztársasági pártjának székháza teljesen leégett. A tűz olyan váratlanul tört ki, hogy a palotában lakó házgondnok és családja alig tudtak menekülni. De Valera egy magánhelyiséget kivéve a palota egész berendezése is megsemmisült.

— **A FRANCIA SAJTO ÖRÖMEL RÉGISZTRÁLJA AZ OLANSZ-FRANCIA VISZONY ENYHÜLÉSÉT.** Párizsból jelentik: A Le Temps az olasz-francia viszony enyhülését örömmel állapítja meg. Azt hangsúlyozza, hogy a két népek tulajdonképpen nem volna szabad egymás elleniségének lenniük. Annak a reményének ad kifejezést, hogy a meginduló tárgyalásokon a delegátusok kölcsönösen bizalmat előlegeznek egymásnak s csak azt fogják szem előtt tartani, hogy a két népek az európai béke érdekében meg kell egyeznie.

— **Gyomor- és hasbántalmak, izgékony-ság, migrén, kimerültség, szédülés, szív-szorulás, rémes álmok, ijedtség, általános rosszullét, csökkent munkaképesség megszűnhetnek** azáltal, hogy a beteg naponként reggel éhgyomorra megiszik egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Orvostanárok dicsérik azon értékes szőigalatokat, melyeket a Ferenc József viz járványok idején is mint biztos és enyhe hashajtó teljesít. A Ferenc József keserűviz kaptható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **A FINN PARLAMENT LE-SZAVAZTA A KOMMUNISTA-ELLENES TÖRVÉNYT.** Párizsból jelentik: A Havas táviratiroda Helsinki távirata szerint a köztársasági elnök tegnap fozszlatta a diétát, mert a törvényhozó testület nem szavazta meg a kommunista-agitáció letörésére hivatott rendtörvényt. Uj választások október 1. és 2. napján lesznek. Az új diéta október 20-án ül össze.

— **A KÉNYSZEREGYEZSÉGRŐL SZÓLÓ TÖRVÉNY** pontos magyar fordítása kaptható dr. Mandel fordító irodájában, Cluj, Str. Memorandului 12. Ára 30 lej.

— **MÁR LE IS ZÁRTAK AZ OSZTRÁK KÖLCSON LONDONI JEGYZÉSÉT.** Londonból jelentik: Ma délelőtt kitétték az osztrák kölcson 3 és félmillió alírási felhívásait és az íveket délelőtt 11 órakor már le is zárták. A Reichspost értesülése szerint az osztrák takarékpénztárak 15, az osztrák jegybank 3 és félmillió silinget jegyeztek az osztrák külföldi kölcson részletéből.

Epítsük fel a leégett zsidó Borsát!

Cluj—Kolozsvar, július 16. Az egész országban páratlan agilitással indult meg a gyűjtés a borsai tűzvész szerencsétlen áldozatai felségélyezése érdekében. Az Uj Kelet által megindított gyűjtési akcióra a mai napon az alábbi új adományok érkeztek be:

Fodor Ármin,	Soborsin Lei	100
Sklár Mihály		200

Zsidó Leányegylet Szilágy-somlyó 2540
 Eddig kimutatva 33920
 Gyűjtésünk eddigi összege 36760

Az Uj Kelet gyűjtőakciójára minden adományt a kolozsvári Banca de Credit Marunt Cluj „Uj Kelet borsai tűzkárosultak” folyószámlájára kell küldeni.

— **REPÜLŐGÉP ÉS AUTO KÜ-LÖNÖS KARAMBOLJA.** Newyorkból jelentik: A Baltimore közelében lévő Salisbury repülőtere környékén különös közlekedési szerencsétlenség történt. Egy kényyszerleszállást végző repülőgép olyan alacsonyan repült az országot felett, hogy nem lehetett elkerülni összeütközését egy teljes sebességgel haladó gépkocsival. A repülőgép légsavarja fejbe sújtotta az autót sofforjéit, aki percek múlva kiszenvedett. A gép az ütődés után légsavarjával a földre furódott. Pilótája és utasa csodálatosképpen csak könnyebben sebesült meg.

— **Rendörképző főiskolát állítanak fel Londonban.** Londonból jelentik: Az angol belügyminiszter rendörképző főiskolát szándékozik létesíteni, amelyen az összes modern kriminalisztikai tudományokat elméletben és gyakorlatban tanítanak. A főiskolán kísérleti állomást és tudományos laboratóriumokat is állítanak fel. A belügyminiszter a napokban megkezdi az építkezéseket amelyek félmillió fontba fognak kerülni.

— **Koreában és Szachalin szigetén óriási zivatarok canak.** Londonból jelentik: Tokióból jelentik, hogy Koreában és a Szachalin szigetén tovább tartanak a zivatarok és felhőszakadások. A hajóforgalom a partvidéket teljesen szünetel. A telefon- és táviró-összeköttetések Tokióval megszakadtak.

— **Tovább tart a Vezuv lávaömlése.** Nápolyból jelentik: A két napos kőd a Vezuv körül felszállott s a tűzhányó láthatóvá és megfigyelhetővé vált. A ki-törések továbbra is hevesek és a láva földalatti csatornákból mellékrátereket át ömlik a Val de Inferno felé. A lávaömlés falukat nem veszélyeztet.

— **Egy bárka katasztrófája.** Rómából jelentik: Montalto di Castro előtt két férfi, két nő és egy gyermek fürdés után bárkára szállott és a hirtelen támadt viharban a bárka sziklára futott és felborult. A társaságból csak egy férfi tudtak kimenteni a viharos tengerből.

— **Növekszik az angol munkanélküliek száma.** Londonból jelentik: A munkanélküliek száma tovább növekszik. Július 7-én számuk elérte az 1 millió 933 ezer 500-at. Ez a szám 749 ezer 957-el több, mint az elmúlt év júliusában volt.

— **Meghalt Schüldkraut, a híres mozi-színész.** Hollywoodi jelentés közli, hogy Schüldkraut német filmszínész gyengeségi rohamot kapott és ma váratlanul meghalt.

— **Földrengés volt Közép-Amerikában** Newyorkból jelentik: A washingtoni, denveri és millwaukeei földrengést jelző intézetek heves földrengéseket jeleztek. A földrengés fészke a középamerikai Gua temalában volt, ahol nagy károkat okozott.

— **A tűz martaléka lett egy francia textilgyár.** Párizsból jelentik: Tourcoing városában óriási tűz pusztított, mely egy nagy textilgyárat elhamvasztott. A Mathon-Dubry textilművek gyáregületében ütött ki a tűz és pillanat alatt az egész gyáregület lángokban állott. Az anyagi kárt hétmillió frankra becsülik.

— **Hindenburg a kampószerkesztések mellett foglalt állást.** Berlinből jelentik: Hindenburg elnök általános feltűnést keltett levélben közölte Braun porosz miniszterelnökkel, hogy július 22 re tervezett rajnavideki útját lemondja, mert a porosz kormány nem oldotta fel a Steinhelm rajnavideki és wesztfáliai működési tilalmát s így a Steinhelm-szervezet egységesen és egyenruhában az ünnepeken nem vehetne részt. Braun porosz miniszterelnök az elnöknek írásban adott választ. Kijelentésben helyezte a kormány olyan intézkedését, hogy az elnöknek utjáról ne kelljen lemondania.

— **Angol pilóták katasztrófája a dzsungelben.** Rangoonból jelentik: Az Anglia—Ausztrália közötti légi uton néhány nap óta eltűnt Hock és Matthews pilóták felkutatására vasárnap mentőexpedíció a burnai dzsungelben rátalált a repülőgépre, amely kényyszerleszállás közben szerencsétlenül járt. Hock pilótának már csak a holttestét találták meg. Matthews pilóta is könnyebb sérüléseket szenvedett, nagy erőfeszítések árán azonban sikerült neki Promie városát elérni. A megmenekült pilóta elmondta, hogy a benzinvetető eső sérülése miatt kellett a kényyszerleszállást végrehajtani, amely azonban nem sikerült s a gép súlyosan megsérült. A meghalt Hock pilóta, sebesülései dacára, elindult vele, hogy városba érjenek, közben azonban nem bírta ki az ut fáradoimat s a dzsungelben meghalt. Matthews haldokló pilótatársa kérésére egyedül folytatta útját, amíg azután emberlaktá viékre ért.

— **Párizsban meggyilkoltak egy spanyolországi papot.** Párizsból jelentik: Az elmúlt éjszaka borzalmas leletr akadtak a francia főváros egyik elhagyatott utcájában. Egy járókelő az ut-testen egy katolikus pap holttestére bukkant. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a katolikus lelkész Spanyolországból érkezett Párizsba, ahol néhány napot töltött. Azt hiszik, hogy a spanyol lelkész politikai merénylet áldozata. A gyilkos és áldozata között elkeseredett küzdelem folyhatott le, erre vallanak azok a sérülések, amelyeket a rendőri bizottság a meggyilkolt pap holttestén talált.

— **Tűz pusztított el egy nagy francia textilgyárat.** Párizsból jelentik: A textiliparáról híres Tourcoing városában, Lille közelében óriási tűz pusztított, amely egy nagy textilgyárat elhamvasztott. A Mathon-Dubry textilművek hatalmas gyári épületében ütött ki a tűz és pillanatok alatt már az egész gyáregület lángokban állott. A áthatolhatatlan sűrű füstképződés miatt a tűzoltók nem tudták megközelíteni az épületet. A tűzvész a vasárnapra virradó éjszaka keletkezett s vasárnap délelőtt a gyáregület még mindig égett. Az anyagi kárt hétmillió frankra becsülik.

— **A CSEHSZLOVÁK KOMMUNISTÁK RÉSZÉRE ÉS A SZOCIÁLDEMOKRATAK MOSZKVA ELLEN FORDULTAK.** Prágából jelentik az Avala: A Venkov közlése szerint Csehszlovákiában a munkástömegek körében nagy elégedetlenség észlelhető Moszkva politikájával szemben. Ez az elégedetlenség átragadt a szociáldemokrata pártra is. A kommunista disszidensek és a szocialisták erőlyesen követelik, hogy a munkásmozgalom teljesen fordítson hátat Moszkvának. A szocialisták és az elégedetlen kommunisták augusztus 10-re együttes értekezletet hívtak össze. Az értekezletet Brünnben fogják megtartani.

— **EGY RÉGI CIONISTA HALÁLA.** A napokban halt meg Valenmare községben Neustadt Leó föld-birtokos. Neustadt Leó a legrégibb erdélyi cionisták egyike volt, aki még Herzl életében tagja volt a Cionista Szervezetnek és megalapítója óta egyik legtekélyesebb katonája a Keren kámetnek. Páratlanul nyílt jellegű és becsületességéért általános szeretetnek és közmegbecsülésnek örvendett. A közélet zajától visszavonul-tan élte birtokán jámbor, vallásos élet-t. Rendkívül intelligens és képzett ember volt, úgy a világi, mint a speciális zsidó ismeretekben. Halálát, amely 74 éves korában érte utól, kiter-jedt rokonság, köztük Fischer Sándor brádi cionista elvtársunk, aki az el-hunytanak veje volt, gyászolja.

Orth. Leányinternátus

BUDAPEST, VII. Nagydófa-u. 34. II. 10

Megnyílik szeptember hó 1-én.

Előrangú referenciák. — A legkényesebb igényeket is kielégítő ellátás. — Gondos nevelés. — Modern nyelvek. — Zene. — Mérsékelt árak.

Jelentkezések már most elfogadhatnak

— **Halálra szorította a lift.** Budapest-ről táviratozzák: Elő János budafoki házmaster tegnap személyfelvonóját o-lajozta. Eközben szabályellenesen felmá-szott a lift tetejére és az indítógombot megnyomta. A lift elindult és a ház-master teste a liftakna fala közé szorult. A tűzoltók félóra munka után tudták csak a házmasteret kiszabadítani, aki azonban akkorára már meghalt.

— **A BÉCSI ÜGYÉSZSÉG VAD-IRATOT ADOTT KI PABST ÖR-NAGY ELLEN.** Bécsből jelentik: Az ügyészség vádiratot adott ki Pabst örnagy ellen igazgatás miatt. A bírói eljárást Pabst örnagy távollétében folytatják le, a büntetés végrehajtását azonban csak akkor fogják alkalmazni, ha az örnagy ismét osztrák terü-letre lép. Külföldi tartózkodása alatt Pabst örnagy nem üldözhető, mert a terhelt rótt eszelekmény politikai ter-mészetű.

— **Nyugalomba vonul a csikágói ban-díták vezére.** Csikágóból jelentik: Sze-nzáció erejével hatott egy csikágói lap-nak az a híre, hogy az alvilági bandi-ták vezére, Al Capone a magánéletbe akar visszavonulni. Al Capone nyilat-kozott egy újságrónak s kijelentette, hogy az „üzleti” élettől teljesen vissza-vonul és csikágói üzletfeleivel minden összeköttetést megszakít. Al Capone, a többi dollarmilliomosokhoz hasonlóan, Floridában akar letelepedni. Miami-tól Mintegy harmincöt mérőföldnyire palo-tát vásárolt és Palm Beachben lévő vil-láját el akarja adni. Természetesen még a floridai hatóságok hozzájárulása is szükséges ahhoz, hogy a hírhedt banda-vezér terveit megvalósíthassa.

— **NEZŐK KÖZÉ ZUHANT ÉS KET EMBERT MEGÖLT EGY AR-TISTAREPÜLŐGÉP.** Newyorkból je-lentik: A Newyork mellett levő curtis-fieldi repülőtéren a hétévre virradó éjszaka egy éjjeli repülőmitingen su-lyos szerencsétlenség történt. Egy re-pülőgép, amely légi akrobata-mutat-ványokat végzett, a nézők közé zu-hant. A lezuhanó gép légsavarja két nézőt megölt. A szerencsétlenség he-láthatalan következményekkel járt volna, ha a gép néhány méterrel bel-jebb zuhan le, mert akkor magára a tribünre zuhanat volna, amely zsufolá-sig megett. A tribün közönsége köré-ben így is nagy pánik keletkezett, a melyeknek során igen sokan könnyebb sérüléseket szenvedtek.

— **A Balatonba fullt egy európai hírű magyar tudós.** Budapestről jelentik: Balatonyörökön a vízbe fulladt Cseke Gyula, az európai hírű bizantológus professzor. Cseke Gyula elsőrangú tudó-sa volt szakmájának. Vasárnap fürdőni ment egy társasággal, lubicolás köz-ben egyszerre eltűnt a víz alatt. Azon-al keresésére indultak, de eddig holt-testét nem találták meg.

Pályázat

A tárgy-műreşi izr. hitközségnél egy magyar tudós. Budapestről jelentik: Balatonyörökön a vízbe fulladt Cseke Gyula, az európai hírű bizantológus professzor. Cseke Gyula elsőrangú tudó-sa volt szakmájának. Vasárnap fürdőni ment egy társasággal, lubicolás köz-ben egyszerre eltűnt a víz alatt. Azon-al keresésére indultak, de eddig holt-testét nem találták meg.

Jóhangu, szigoruan vallásos életű és 3 elismert rabbittól képesített, lehetőleg 40 éven aluli román Állampolgárok küldjék be okmánymásolatokkal felszerelt ajánla-taikat 1930 aug. 15-ig a fenti hitközség címére (str. Gen. Grigorescu 22).

Fizetés megegyezés szerint. Utiköltségre csak a próbára hívottak tarthatnak igényt. Targu-Mures, 1930. július hó 8.

Az ELNÖKSÉG

MÓRICZ ZSIGMOND

Légy jó mindhalálig

50 — lej

(Eddigi ár 238 — lej)

Kapható az UJ KELET könyvosztályában (Utánvét nélkül 16. — lej portó)

A kénys-tása n

Cluj—Kolozsvar Kelet tudósítójától telezők Védegetlet meg Kolozsvaron Comsa Ionel szen-tárgysorozatban a sz-zeti ügyeken kívül szerepelt. Az egyi-zetközi hitelvédél-gyalásainak ismer-kényszerűségé-sának kritikája.

A bécsi nemzetk-esak a szorosan ségi kérdéseket, életnek a hitellel-jelenségeit tárgya-hatón tárgyalta nemzetközi hitel-gi statisztika össz-tokkal alátámaszt-és kiterjedettségé szemléltetni a gaz-jelenséget, amely-ban panaszkodun-nem ismerjük és-tudjuk őket orvo-nemzetközi statis-ban számszerűleg-állapítani, hogy- valamilyen termés-oka és milyen nag-termelés, drágán-gyasztopiachoz va-ségek, tökéhiány, avult termelési m

A kényszerűgye-sításának tárgyal-tésből, mint a ta-megállapítást ny-tott törvény sokk-hitelezők érdekeit-vény. Azáltal ug-egyes fizetésektől-1—3 tagból álló-ellenőrizheti az a-rát, az eljárás tar-és kiadásait, tova-törvényességének a-déséről, megállá-vagy roszhiszemű-lyozni lehet a ros-hitelezők kijátsza-dékait. Maga a t-módot nyújt ehhe-nek keresztülvite-kirendelt hitelező

100-000 lej rendelkező zsidóknak biztosítás mező elhelyez Bővebb felvil Blum Zsigmond nóc

Uj ked-vendé

Ezen lap előfizet

kedvezmény

kedvezményt olc

(menet kivéve) mód

kiadóhivatalával lét

jan

Magyar Nemze

Kama

előadásaira szóló mé

híntettel a nagy ke

színházi jegy rend

előbb v

PARK

Bu

szomban a Kelet

oldalával. (N)

KÖZGAZDASÁG

A kényszereregyezési törvény új módosítása megvédi a hitelezők érdekeit

Csaj-Kolozsvár, július 16. (Az Új Kelet tudósítójától.) A Romániai Hitelezők Védegylete július 9-én tartotta meg Kolozsváron ezévi közgyűlését Comsa Ionel szenátor elnöklétével. A tárgysorozatban a szorosán vett szervezeti ügyeken kívül két érdekes kérdés szerepelt. Az egyik az első bécsi nemzetközi hitelvédelmi kongresszus tárgyalásainak ismertetése, a másik a kényszereregyezési törvény módosításának kritikája.

A bécsi nemzetközi kongresszus nem csak a szorosán vett fizetésképtelenségi kérdéseket, hanem a gazdasági életnek a hitellel összefüggő összes jelenségeit tárgyalta. Különösen behatóan tárgyalta a kongresszus egy nemzetközi hitel és fizetésképtelenségi statisztika összeállítását, amely adatokkal alátámasztva intenzívítésében és kiterjedtségében lemérve fogja szemléltetni a gazdasági krízisnek ama jelenséget, amelyről ma általánosságban panaszkodunk, de összefüggéseit nem ismerjük és részben ezért is nem tudjuk őket orvosolni. Egy pontos nemzetközi statisztika alapján azonban számszerűleg meg fogjuk tudni állapítani, hogy valamely országban, valamely termelési ágban mi a válság oka és milyen nagyfokú a válság: túltermelés, drágán való termelés, a fogyasztópiacra való drága fuvarköltségek, tökehiány, magas kamatok, elavult termelési módszerek, stb.

A kényszereregyezési törvény módosításának tárgyalásánál, úgy a jelentésből, mint a tagok hozzászólásaiból megállapítást nyert, hogy a módosított törvény sokkal jobban megvédi a hitelezők érdekeit, mint az előző törvény. Azáltal ugyanis, hogy minden egyes fizetésképtelenségi ügyben egy 1-3 tagból álló hitelezői bizottság ellenőrizheti az adós mérlegét és feltárja az eljárás tartama alatt bevételét és kiadásait, továbbá jelentést tesz a törvényszéknek az adós üzleti viselkedéséről, megállapítja, jöbízseműen, vagy rosszízseműen járt-e el, ellensúlyozni lehet a rosszízsemű adósnak a hitelezők kijátszására irányuló szándékait. Maga a törvény azonban csak *módot nyújt ehhez*, a gyakorlatban ennek keresztülvitele attól függ, hogy a kirendelt hitelezők mennyire lelkiismeretesen tesznek eleget ellenőrzési tevékenységüknek és hogy mennyire fogják érvényesíteni a szolidaritás és egységes eljárás elve. Mert ha a kirendelt hite-

lezők ezen kétségtelenül az ügyben meglehetősen befolyásos pozíciójukat arra használják ki, hogy maguknak a többiek rovására előnyöket szerezzenek, akkor természetesen az eljárás rosszabb, mint volt. Ezt Junian miniszter is tisztán látta és éppen ezért a törvény 7. szakaszában elrendelte, hogy a hitelező-bizottság tagjainak ki-nevezése a hitelező-védegylet előterjesztése alapján történjen. Ezáltal biztosítva van az, hogy a hitelezői bizottságba komoly és megbízható cégek kerüljenek.

A Franco Román Biztosító Rt. 15 millió lejre emelte alaptőkéjét

Minden üzletágban jelentős fejlődést ért el az intézet amely a Münchenar és a Magyar-Francia intézei ekkal van viszontbiztosítási kapcsolatban

Bucuresti—Bukarest, július 16. A Franco Román Biztosító-társaság a folyó évi június hó 22-én Bukarestben két közgyűlést tartott, mindkettőt Constantin Argetoianu, volt miniszter elnöklétével.

A rendkívüli közgyűlés elhatározta a társaság alaptőkéjének 9 millió lejről 15 millió lejre való felemelését. Az új részvényeket a társaság jelenlegi részvényesei jegyezték le.

A rendes közgyűlés jóváhagyta a társaság 1929. évi mérlegét, veszteség- és nyereségszámláját, amelyekből megállapítható, hogy a Franco Román Biztosító-társaság fennállásának 9 éve alatt jelentős eredményeket ért el.

Constantin Argetoianu elnök beszámolójából kitért, hogy a társaság az 1929. évben 735.885 lej és 49 bani tiszta hasznot ért el.

Az életágazatban 11.248 darab kö-

tevényben, 536 millió 489.271 lej biztosított tőkével.

Az 1929. évben beszédett biztosítási díjak összege 55 millió 395.286 lejre emelkedett.

Az 1929. évi december 31-ig folyósított és kifizetett kártérítések összege 120 millió 465.996 lej volt.

Az életágazat tartalékai az 1929. évi december 31-vel 82 millió 010.741 lejre emelkedtek.

A társaság ingatlanainak értéke 38 millió 381.783 lej.

A Franco Román Biztosító-társaság üzletállományát a külföldi leghatalmasabb viszontbiztosítóknál viszontbiztosították, élükön a Münchenar Rückversicherungsgesellschaft intézete, amely Európa legnagyobb viszontbiztosító intézete, továbbá a budapesti Magyar Francia Biztosító Részvénytársaságnál és másoknál.

ismét estek a rézárak. Berlinből jelentik: Minthogy az amerikai termelők a rézárakat egy fél centtel olcsóbbá tették, a nemzetközi rézárak is leszállította az árat 12.30-ról 12.80-ra. Az új áresés az üzletmenet megrosszabbodásával függ össze. Az új árak különösen Londonban éreztették erősen hatásukat.

Kibővíti a párizsi értéktőzsdét. A párizsi városi tanács jóváhagyta a tőzsdé-épület kibővítésére vonatkozó terveket. Az építkezésekre 100 millió frankot irányoztak elő. A város ennek az összegnek egynegyedét folyósítja, a többit viszont a kormány, a bankok és a tőzsde tagjai adják.

Katasztrófáisan estek a gyapotrészevények. Londonból jelentik: A Bombayban lezajlott zavargások a borszere erősen kihatottak. A gyapotszövő-gyárak részvényei óriási módon estek. Hozzávetőleges becslés szerint az áresés összege másfélmillió fontsterling volt.

A genfi nemzetközi munkaügyi konferencia problémái. Genfből jelentik: A nemzetközi munkaügyi konferencia legutóbbi tárgyalásai néhány érdekes és új problémát vetett felszínre. Mindegyiknél a bányászok munkaidejének redukcióját tárgyalták főleg abból a szempontból, hogy a munkások tömegei a krízis miatt ne legyenek tartós munkanélküliségnek kitéve. Az alkalmazottak munkaidejét szintén szabályozni kívánta a munkaügyi konferencia és pedig a washingtoni megállapodások szellemében. Harmadik problémája a konferenciának a gyarmatokon dolgozó bennszülöttek munkaszabályozása volt.

Fizetésképtelenségek Németországban. Berlinből jelentik: A Sachsenhütte üveggyár ellen esődöt kértek a hitelezők. Egyelőre a gyár üzemben van, de nem sokára be fogják szüntetni a munkát, ami 700 embert foszt meg keresetétől. A friedbergi Hans Kratzer & Comp. bankcég likvidálni fog. A cég adóssága 525 ezer márka, amellyel szemben 332 ezer márka aktív áll fenn. — A lipcei Ferdinand Jager nevű szövőgyár, amelynek számos lerakata van Németországban, csődbe került. A cég 600 ezer márkás passzívát tüntet fel, ezzel szemben nagyon csekély az aktívum, úgy, hogy a hitelezők számára alig jut valami.

Ingatlanok árveréséről szóló új törvény. Az ingatlanok alacsony vételára érzékenyen érintették az utóbbi árveréseken elért, úgy az adókat, mint a hitelezőket, amennyiben a mai viszonyok között kényszereladásra került ingatlanok értékükön alól kerültek más kezébe. Ezt, valamint a lefoglalt gabonának megfelelő értékesítését árverés esetén most az egész ország területére érvényesülve bírólag rendezte a törvényhozás. Az egész ország területén érvényben lévő végrehajtási törvényeknek e tekintetben egységesítette. Ingatlanra vonatkozó árverési kéresek esetén, úgy a hitelező, mint az adós jogosított szakértői szemlélet kéri az ingatlan értékére. Az ingatlanok értékét a bíróság állapítja meg, szakértők segítségével. Az árverés kitűzése esetén a bíróság az ingatlan kezelésére ügygondnokot nevezhet, annak rendelkezéseit a bíróság bírálja felül. A függő termésre vonatkozólag, amennyiben az még learatva, vagy beszedve nincs, árverést nem lehet tűzni, csak a termés beszedése után 4 hó múlva. A törvény által végrehajtás alá nem vehető ingóságokat még tartási kötelezettségeikért sem lehet lefoglalni, vagy elárverezni. A törvény részletesen kiterjeszkedik az árverési eljárás formalitásaira és az erdélyi végrehajtási törvényt sok tekintetben máskülönbben is módosítja.

Pályázat

Kertületünkhöz tartozó Világos fiókhiteleség részére előímadkozómetszöt րրհ keresünk. Csak kis családdal bírók küldjék be lenti címre igazoló okmányaikat. Utiköltséget csak a megválasztottnak térítik meg.

Pancota, jud. Arad, 1930. jul. 10.
ELNÖKSÉG

Pályázat

„muszaf“ előímadkozói állásra
A Targu-muresi izr. hitközség kiségitő imaháza a nagy ünnepekre egy jóhangu „muszaf“ előímadkozót keres. Ajánlatok a fenti hitközség címére (Str. Gen. Gri-gorescu 22.) küldendők augusztus 10-ig. Targu-Mures, 1930 július hó 7.
Templomgondnokság.

Amerika és Magyarország ismét emelték a beviteli vámokat

A védővámrendszer napról-napra úgy terjed, mint valami ragályos betegség. Nemrég az amerikai Egyesült-Államok szigorították a beviteli vámokat s az új tarifa már lényeges emelkedést mutat. Így többek között a száraz bab kilóját öt centtel, a hántolatlan száraz borsót három és fél centtel, a száraz paprikát tíz centtel, a bakköny bushejtét 42 centtel, az olajmagvakét 56 centtel vámolja el. A nyersbörök után az érték 10 százaléka fizetendő, — ez a cikk eddig vámentes volt — a gyapjából készült női felsőruhák után kg-ként a vám 32 cent, amihez még hozzájárul az érték 35 százaléka s ezenkívül még 2 cent darabonként, végül pedig a műszerek után az érték 55 százaléka.

Magyarországon ugyancsak emelték a beviteli vámokat. Az új vámtarifa augusztus 7-én lép életbe. Eszerint a lenese métermázsájára a vám 20 aranykorona, dióbélre 60, burgonyára 4.30, gyogytapaszra 400, fényérzékeny fényképeszeti papirosra 300, nem fényérzékenyre 130, paplanyvattára 25—50 aranykorona.

Porszivóra, parkettkefere, háztartási mosógépekre, hűtőszekrényre, illetve ezek alkatrészeire fizetöt kg súlyban a vám 200 aranykorona, amennyiben kisebb súlyról van szó, a vám 800 arany-

korona, ha a súlymennyiség darabonként 50 métermázsá, akkor 80 aranykorona, 250—1000 kg súlynál 125.

A különböző ezüstárak új váma 100 kg-ként 10.000 aranykorona, az aranyárak féldrágá vagy hamiskövekkel, gyöngyökkel is, 30.000 aranykorona.

Kereskedelmi körökben nagy a felháborodás a kávé vámemelése miatt és ebben a kérdésben már intervenció is történt a kormánytól. Ugyanis arról van szó, hogy a kormány erősen meg akarja vámolni a kávé, tekintet nélkül arra, hogy a kereskedők a még kiunt-lévő árut, amit jóelőre lekötöttek, már el is adták, de természetesen a régi vámtételek mellett. A kereskedők a kormány részéről azt az ígéretet nyerték, hogy módot nyújtanak majd nekik a már eladott árut a régi vámtarifa alapján behozni. Azonban most mégis olyan hírek kerültek forgalomba, hogy a kávé az új szerint vámolják el, de azok a kereskedők, akik igazolják, hogy a behozott árut még a régi vámtarifa beszámításával adták el, később visszatérítik a két tarifa közt fennálló különbözetet. A kereskedők most újabb tiltakozó akcióra készülnek. Úgy értesülünk, hogy Magyarországon a tea és fahéj importvámját is erősen emelni akarják.

Amerika a világ legnagyobb adósa.

Newyorkból jelentik: Az Egyesült-Államok Kereskedelmi Hivatala a napokban tette közzé az elmúlt évről szóló pénzügyi jelentését. Ebből kiderül, hogy az Egyesült-Államok nemcsak a világ legnagyobb hitelezője hanem a világ legnagyobb adósa is. Amerika adósságai 1929-ben 400 millió dollárral növekedtek és ezzel az összeggel elérte a 7 és félmilliárd dollárnyi rekordot. Az utóbbi években az Amerikában investált külföldi tőkék után nem kevesebb, mint 414 millió dollár évi kamatot fizettek. Ez részben következménye annak a kamatlábnak, amely Amerikában az elmúlt év októberéig érvényben volt a rövid lejáratú külföldi tőkékre. A miniszter azon a véleményen van, hogy a külföld érdeklődése a newyorki tőzsdével szemben még fokozódni fog. 1929-ben az amerikai borszéken külföldi számlára történt tranzakciók 4 milliárd dollárra rugtak. A külföld amerikai tartozásával szemben természetesen az amerikai adósságok elenyészően csekélyek. 1929-ben egyedül az Amerika részéről adott kölcsönök után a külföld nem kevesebb, mint egymilliárd dollárt fizetett.

Bécsben emelni akarják a vámdíjakat

Bécsből jelentik: A vámtügyi bizottság ma a vámtarifa novelláit tárgyalta. Ennek során Tanbund indítványára azt kérték, hogy az eddigi 24 aranykoronás vámdíj helyett léptessék életbe a 45 aranykoronás fokozatosan emelkedő vámdíjat. A szociáldemokraták ez ellen erősen tiltakozásukat fejezték ki és a holnapi vitára valamennyien föliratkoztak.

Két millió mázsa búzát vásárolt Ausztria Magyarországtól. Budapestről jelentik: Schober osztrák kancellár legutóbbi budapesti látogatása már érzéti gazdasági hatását. A kancellár ugyanis utasította a bevásárlási központot, hogy lehetőleg Magyarországon szerezzék be szükségleteit. Ennek eredményeképpen Ausztria két millió métermázsá búzát vásárolt. Ez a buzamennyiség máris Ausztria rendelkezésére állhat, mert az aratás Magyarországon már jórészt befejeződött. Illetékesek szerint minden remény meg van arra, hogy Ausztriával fellendülő szoros gazdasági kapcsolatok a mezőgazdák szempontjából nagyfontosságúak.

Winternátus
gyűjtemény, 34. II. 10.
ember hó 1-én.
— A legkényesebb
ellátás. — Gondos
nyelvek. — Zene. —
t drak.
most elfogadtatnak

ta a lift. Budapest-
elő János budafoki
emélyfelvonóját ola
ályellenesen felmá-
és az indítógombot
elindult és a ház-
a fala közé szorult.
unka után tudták
kiszabadítani, aki
ár meghalt.

**YÉSZESEG VAD-
KI PABST ÖR-
PABST** jelentik: Az
ot adott ki Pabst
és miatt. A bírő
nagy távollétében
etés végrehajtását
fogják alkalmaz-
smét osztrák teri-
tartózkodása alatt
üldözhető, mert a
bény politikai ter-

*mul a csikagói ban-
ból jelentik: Szen-
egy csikagói lap-
és alvilági bandi-
one amaganéletebe
Al Capone nyilat-
nak s kijelentette,
től teljesen vissza-
letfeleivel minden
akit. Al Capone, a
sokhoz hasonlóan,
lepedni. Miamiól
mérőföldnyire palo-
Boachben lévő vil-
Természetesen még
hozzájárulása is
y a hírhedt banda-
sithassa.*

**É ZUHANT ES
GÖLT EGY AR-
P.** Newyorkból je-
mellett levő curtis-
hétfére virradó
épülőmítigen su-
történt. Egy re-
akrobata-mutat-
nézők közé zu-
lécsavarja két
erencesőtlenség be-
zményekkel járt
ány méterrel bel-
akkor magára a
a, amely zufofó-
közönsége köré-
nik keletkezett,
n sokan könnyebb
k.

*egy európai hírű
pestről jelentik:
izbe fulladt Cseke
hírű bizantológus
la elsőrangú tudó-
Vasárnap fürödni
l. Ubickolás köz-
a viz alatt. Azon-
k, de eddig holt-
eg.*

zat

hitközségnél egy
ייבוי שיבוי állás k-

állásos életű és 3
sített, lehetőleg 40
mpolgarok küldjék
felszerelt ajánla-
a fenti hitközség
rescu 22).

Az ELNÖKSÉG

ndhalalig

lej

— lej)
könyvosztályában
lej portó)

**100-000 lei készpénzzel
rendelkező zsidó tanárnő tőkéjé-
nek biztosítása mellett jövedel-
mező elhelyezkedést nyerhet. —
Bővebb felvilágosítással szolgál
Blum Zsigmond Oradea, Rima-
nóczy-u. 4.**

Uj kedvezmény vendéglátásra

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére
nyújtott
20 %
kedvezményt szobaárainkból
10 %
kedvezményt olcsó éttermi árainkból
(menut kivéve) módunkban van az UJ KELET
kiadóhivatalával létesített megállapodás alap-
ján kibővíteni

**Magyar Kir. Operaház
Nemzeti Színház
Kamara Színház**
előadásaira szóló mérsékelt árú jegyekkel. Te-
kintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és
színházjegy rendelését két-három nappal
előbb valánk közölni.

**PARK SZÁLLODA
Budapest**

szomban a Keleti pályaudvar érkezők
oldalával. (Nincs kocsiköltség.)

Színház—Művészet

A Magyar Színház Irodájának közleményei:

Ma este kezdődik a pótidény
Az ALVINCI HUSZÁROK premierje
nagyon olcsó helyárrakkal

Oriási érdeklődéssel várja Kolozsvár közönsége a mai estét.
Két és félhavi vándorlás után hazatértek színészeink s rövid pár hetes pótidényt kezdenek ma este.

Ezalatt a pár hét alatt, amíg a szűn idejük megkezdődik, a legújabb, leg-hatásosabb operette-ujdonságokat fogják bemutatni.

Az operette-ujdonságok sorát ma este az „Alvinci huszárok”-kal kezdik meg. Az „Alvinci huszárok” igazi bomba-siker lesz itt is. Hatásosabb, mulatságosabb, szebb zenéjű még a Nótás kaptánynál, vagy a Tatárjárásnál is.

Az „Alvinci huszárok” főszerepeit Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Solthy György, Ihász Aladár, Tompa Béla, Réthely, Leövey, Selmeczy fogják játszani.

Az „Alvinci huszárok” négy egy-másutáni estén kerül színre: ma, holnap, szombaton és vasárnap este. Az előadások minden este pont 9 órakor kezdődnek.

Külön felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy a nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel a helyárrakat lényegesen leszállította az igazgatóság. Olyan olcsók az esti előadások helyárai, még a premiérekre is, hogy egy ötszemélyes páholy is csak 250 lejbe kerül.

Jegyek mind a négy előadásra válthatók már.

Már csak ma és holnap látható:
EGY SZÍNÉSZNŐ SZERELMEI
POLA NEGRI, LUKÁCS PÁL

A Magyar Színház óriási film-szenzációja, az „Egy színésznő szerelmei” című elragadó, mélyhatású drámai ujdonság, a főszerepekben Pola Negri és Lukács Pállal már csak ma és holnap látható a Magyar Színházban.

Azonban ugyanakkor felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy ma is, holnap is csak 3 előadás lesz: 3, 5 és 7 órakor. Este 9 órakor színházi előadás van, tehát este nem látható a „Színésznő szerelmei”.

HAJRÁ UTÁNA

A „SZÖKIK A VÖM” új hangos, zenélő film változata

A „Hadzi Murat” óta nem volt olyan eseménye a kolozsvári film-életnek, mint aminőt szombatra hirdet a Magyar Színház. A „Hajrá utána” e. új hangos film-vígjátékot (a „Szökik a vöm”) új változatát, amely nem beszélő, csak hangos, zenélő, éneklő film) fogják bemutatni. Az évad egyik legnagyobb filmszenzációja a „Hajrá utána”. Főszereplői: Dina Gralla, Harry Halm és Szöke Szakáll. Miután szombaton is és vasárnap is esténként színházi előadások lesznek, a „Hajrá utána” naponként csak a délutáni órákban látható: 3, 5 és 7 órakor. Helyárrak nincsenek emelve, maradnak: 20 és 10 lej.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtökön, július 17-én este 9 órakor a nyári pótidény ünnepi megnyitó előadása: Alvinci huszárok. (A nyári vándorutól hazatérő kolozsvári színészek első előadása. Operette-ujdonság, először! A budapesti Király-színház bomba-sikerű ujdonsága! Évek óta a legszenzációsabb operette-siker! Új, olcsó, nyári helyárrakkal: Páholy 250 lej, zsölyveszék 100, 90 és 80 lej stb. Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Solthy György, Ihász Aladár, Tompa Béla, Réthely Ödön, Leövey Leó, T. Pogány Janka, Selmeczy Mihály, Nemes Mancsi fellépésével. Sorozatszám 323. sz.)
Pénteken este 9 órakor: Alvinci huszárok. (Ujdonság, 2-odszor. Sorozatszám 324.)

Szombaton este 9 órakor: Alvinci huszárok. (Operette-ujdonság, 3-adszor. Sorozatszám 325.)

Vasárnap este 9 órakor: Alvinci huszárok. (Operette-ujdonság, 4-edszer. Sorozatszám 326.)

Az „Alvinci huszárok” összes előadásaira már most árusítja a pénztár a jegyeket.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Csütörtökön csak 3, 5 és 7 órakor: Egy színésznő szerelmei. (Főszerepekben: Pola Negri, Lukács Pál és Nils Asthor. Helyárrak: 20 és 10 lej.)

Pénteken csak 3, 5 és 7 órakor: Egy színésznő szerelmei. (A főszerepekben: Pola Negri, Lukács Pál és Nils Asthor. Helyárrak: 20 és 10 lej.)

Szombaton 3, 5 és 7 órakor: Az idei évad legszenzációsabb hangos filmsikere: Hajrá utána! („Szökik a vöm” hangos zenélő, éneklő, de nem beszélő filmregény 10 felvonásban. A főszerepekben: Dina Gralla, Szöke Szakáll, Harry Halm és Paul Körbiger. Helyárrak: 20 és 10 lej.)

Szombaton éjjeli előadás 11 órakor Kolozsváron utoljára: Egy színésznő szerelmei. (A főszerepekben: Pola Negri, Lukács Pál és Nils Asthor. Helyárrak: 20 és 10 lej.)

Vasárnap d. e. 11 órakor matiné 15 és 10 lejes helyárrakkal.

Vasárnap csak 3, 5 és 7 órakor: Hajrá utána! („Szökik a vöm” hangos, zenélő, éneklő, de nem beszélő film változata. Helyárrak: 20 és 10 lej.)

Hétfőn csak 3, 5 és 7 órakor: Hajrá utána! Helyárrak: 20 és 10 lej.

RADIO MŰSOR

Idő: Középeurópai
Csütörtök, július 17

Bucarest. 17. Rádiózenekar. 18.30: Felolvasás. 18.45: Hírek. 19: Gramofon 19.20: Sakk. 19.40: Rádióegyetem. 20. Opera.

Budapest. 9.15: A rádió házikvartettje 9.30: Hírek.

12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: Eugen Stepat orosz balalajka zenekarának hangversenye. Stopat: Volga induló. Jermák: Ballada. Aludj gyermekem, Orosz melódiák, Gyönyörű hold, Elválás, Kazanka, Ha nem kedvez az élet — orosz dal, Stepat—Seres Ha maga szeret, Ach matuska — víg-dal.

Rendkívül olcsó nyári könyvajánlatunk (I.)

Ady: Brevárium I. II.	Lei 19 —
Casson: Tizenkét tip	10 —
Ady: Muzeum I. II.	140 —
Darvin: Fajok keletkezése	180 —
Karinthy: Kötéltánc	48 —
— Irta . . .	20 —
Schrenk: Titokzatos erők	28 —
Karinthy: Faramido	28 —
Tolsztoj: Shakespeare	35 —
Suares: Dosztojevskij	35 —
Lázár: Munkácsi	35 —
Wagner: Beethoven	35 —
Gide: Wilde Oszkár	35 —
Thiering: Textilipar	35 —
Lambrecht: Öslények világa	35 —
Balla: Modern sakk	35 —
Brandes: A. France	35 —
Rilke: Rodin	35 —
Seton: Fekete mén	38 —
Molnár: Andor (regény)	30 —

Kapható az „Uj Kelet” könyvosztályában
100 leien alóli rendelésnél csakis az összeg előzetes beküldése mellett.

12.25: Hírek.

1.00: Pontos időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés.

2.30: Hírek.

4.00: Rádió Szabad Egyetem. Gramofonlemez. Liszt: XII. rapszódia, XI. rapszódia. Lasz Gallner Zoltán mérnök: „A villamosáram a mindennapi életben”. Gramonlemez. Liszt: Erdőzsongás; Szerelmi álom. Fantázia és fuga költemények Előadja Gárdos Kornélia. 5.20: Magyar Imre novellái: Leánykérés; egy szálfehér rózsá; Zsuzsika bálba megy.

5.45: A m. kir. Országos Tiszti Kaszinó szalonzenekarának hangversenye. Kéler Béla: Vigjáték nyitány. Micheli: Induló. Waldteufel: Espana — keringő. Moszkovszky: Spanyol táncok. Drever: Te vagy a kincsem — tangó. Bizet: Carmen — ábránd. Waldteufel: Egy nap Szevillában — keringő. Micheli: Valencia — Paso doble. Iradier: La Paloma — szerenád.

7.00: Magyar művészek otthonában — Helyszíni közvetítés Zilahy Lajos rózsadombi villájából.

7.35: Rákosi Szidi, Rákosi Jenő „A színház” c. művét olvassa fel.

8.00: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.

9.00: Tóvölgyi Elemér dr. felolvasása: „Énekművész akarok lenni”.

9.30: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Liszt: XIV. rapszódia. Bizet: II. L'Arlesienne szvit. Weber: Oboron — nyitány. Berlioz: Rákóczi induló.

E hangverseny szünetjében: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

11.00: Grammofónhangverseny. Goossens: Judit — balettczene. Blaauw: A zenélő óra. Thomas: Mignon — nyitány. Borodin: Polowetzer tanz. Német népdal: „S kommt ein Vogel geflogen”. Leoncavallo: Bajazzók. Strauss: Salome — ária. Granados: Spanyol tánc.

Bécs: 20. Schumann: Költő-szerelmek. 20.35: Deris hangverseny.

Berlin: 20.30. Operetteraszletek. Utána tánczene.

Breslau: 19. Grammofon. 22: Szórakoztató és tánczene.

Hamburg: 21.30. Néger egyházi dalok.

Köln: 20. Zenekari hangverseny.

Lipce: 21.50. Bandonionzene.

Varsó: 20. Hangverseny.

Poznan: 20.30. Lengyel zene. 21.30: Közzene.

Milano: 20.30. Opera.

Róma: 21.02. Opera.

Prága: 20.30. Hegedűhangverseny.

Dvorak: Frimml, Hubay, Schubert, Kreisler művei. 21: Fuvás zene.

Pozsony: 20. Tánczene.

Kassa: 19. Hegedűhangverseny.

Briinn: 20.50. Leoncavallo: A komédiások című operája.

Belgrad, Zágráb és Lubljana: Dalok és operettárik.

Osló: 19.30. Operett-dalok. 20.30: Zongorajáték. 21: Egy vak leány hangversenye. 22: Harmónikázás.

PÉNTEK, JULIUS 18

Bukarest. 17: Zenekar 18.30: Felolvasás. 18: Beszélőújság. 19: Grammofon. 20: Szimfónikus hangv. 20.30: Felolvasás. 20.45: Könyvi zene. 21.15: Szimfónikus hangverseny. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Hangverseny Lányi Dohnányi, Weingartner, Schubert, Brahms, Donizeti, Leoncavallo művei. 9.30 Hírek. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Házi kvartet. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 4: Meseidő. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hírek. 5: Novellák. 5.30: Cigányzene. 6.45: Német nyelvű előadás. 7.20: „Képek a magyar irodalom multjából” c. előadás. 8: A keringő fejlődése. 9.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, majd jazz. 11: Cigányzene.

Bécs. 20.05: Mozart opera. Utána zenekar.

Berlin. 20.30: Hangverseny, magán és karának, szaxofon.

Breslau. 21.25: Műdalok.

Lipce. 19.40: Szórakoztató zene.

21.40: Hegedű- és zongoraszonáták. 0.30—1.30: Éjjeli hangverseny.

Varsó—Poznan—Kattovitz. 20.15: Szimfónikus hangverseny.

Riga. 19.03: Szimfónikus hangverseny.

Milano. 20.45: Szimfónikus hangv.

Róma. 21.02: Operett.

Prága. 21: Orosz zongoraművek. Muszorgszkij, Gopak, Rachmaninov és Gluka műveiből. 21.20: Hegedűjáték. 23: Oraütés.

Pozsony. 17: Szólisták hangversenye. Operárikák. Smetana és Fibich műveiből.

Brünn. 20. Népszerű hangv. Bizet, Goldmark, Schubert, Dvorák műveiből.

Osló. 22.10: Grammofon.

Toulouse. 21.45: Nemzeti dalok.

22.15: Rádiónégyes. Bizet: Carmen ábránd, Leoncavallo: Reggeli dal.

Moszkovszki: Keringő. Cilea: LeCouvreur. Massenet: Szürküllet. Csajkovszkij: Szláv induló.

Ljubljana. 20. Zongora hangverseny Bach műveiből. 21: Dalok.

Apróhirdetések

JÉGSZEKRÉNYEK

mészárosok és vendéglősök részére is minden méretben. Sörkimérő pultok KERTESZ-nél Targa-Mures, telefon 814. Kivánatra árjegyzék. — Képviselet Brassó és vidékére: PAUL TITTES B. asov

FOGTECHNIKUS benőülhet magyarországi jölm-nő laboratóriumba. 30—35 éves izr. vallásos fiatalember. Csakis komoly ajánlatok Majer György címen W. Lajosnak Sibiu Sporer gas-e 38 alá kértetnek.

TANÍTÁSBAN jártas német, román nyelvű zsidó csal-dhoz ajánlkozik. Leveleket „Nevelő” jellegre a kiadóba kér.

SZOBA, KONYHA, SPEIZ augusztusra kiadó Árpád-ut 84.

DROGUERIA, megyszékhelyen, szép berendezéssel, joggal, olcsó áron eladó. Cim a kiadóhivatalban.

PORCELLÁN és tüvegvasztást vállalk. Cim Moskovts & Compnál a főpostával szemben.

28 ÉVES intelligens árva zsidó leány vagyok. Vallásos zsidó fiút keresek. Vidéki városban levelet 8000 lei jövedelemmel, szoba konyha berendezés. Választ „Árva” jellegre a kiadóba kérek.

Valcele (Előpatak) fürdő Goldstein Mór-nál késer pensio, olcsó szobák.

KERTESZ házban két szoba konyha kiadó. Király-u. 45.

XIII EVF.
Cluj—Kole
július 18
5690 ÉV -

Uj Kelet az
és hánati zsi
nap
Ökünk után
forrás megjel
Kéiratokat ne
és megörzésükre

hal
paras

Két pa

Borsán tegnap
illetőleg nem az tő
galmában megbol
ság rettegett. Du
ban üzent rá a b
szerdáig szedték ő
lönben kikergetik
ultimátum végrela
pült sor. Az antisz
ták, hogy a hatós
natban mégis kom
lességüket, Dániat
várták Borsára és
hogy fenyegetésük
Mindez azonban
hogy az antiszemi
tek volna. Sőt, a
szerdán délután u
hírhedt polyana
egy hatszáz kaszák
fegyverkezett para
sze a templom udv
terror-esapat perm
áldozat ezuttal St
vált, aki csendőre
hogy a hírhedt
vizsgálatot megejt
szőziánjak, végül is
ben elkergették a

Ez történt Borsá
lentés szerint a re
százszorosan megk
got ezuttal nem bá
mita terroristák al
manens Damokles
Borsa zsidóságána
mány megdöbent
folytat, állandóan
fenntartásáról, egy
a megnyugtató ké
ben az a két pap,
Máramaros megyé
háborítatlanul agi
ellen. Amikor Mol
nök hazajött Már
sajtó munkatársai
larációban jelentet
nak el kell pusztul
tálta, hogy nyole
házi hatóságok el
rindít és Dumitre
majdnem kétszer n
áthelyezés még n
meg. Illetőleg meg
nem a Berindejé
nem Codrea Nutu
gok egy harmadik
Borsáról, az egyeti
szembeszállt a két
tációjával.

Ilyenformán me
arról beszélni, hog
volna a borsai bék
ben. Maga Sfetea c
jelentette Moldo